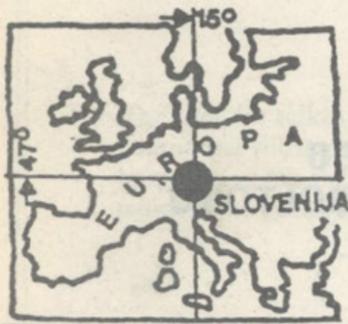

PAPEŽ JANEZ PAVEL II. ZAGOVORNIK SLOVENCEV. DOBRODOŠEL V SLOVENIJI!

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

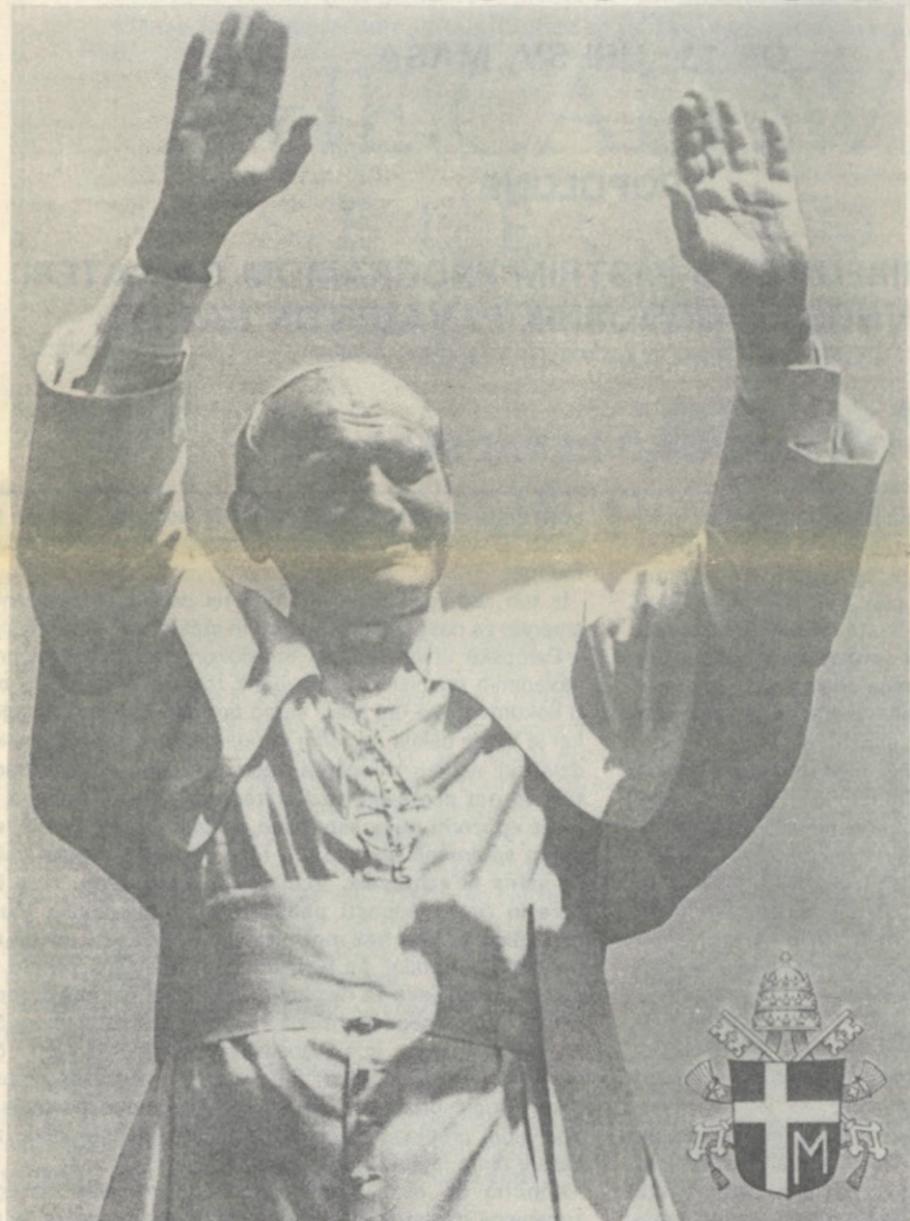
"Za totalitarni sistem, iz katerega smo se k sreči izvili, je značilno, da je vsakdo, kdor se ne strinja z odredeno politiko, ze ožigasan kot sovražnik, ki ima nekaj za bregom."

(Dr. France Bucar v Parlamentu dne 27. marca 1996.)

LETNIK XLVI

MAJ-JUNIJ 1996

PAPEŽEV OBISK IN NAŠA ZGODOVINSKA ODGOVORNOST

Ustanova papeštva je preživela menjave svetosti in grešnosti, veličine in bede. Njegovo zgodovino zaznamujejo svetle in senčne strani. Vendar se po skoraj dvatisoč letih obstoja ni spremenila v muzej niti ni zašla z začrtane poti. V prejšnjem stoletju (1870) je bilo konec papeške države. Izkazalo se je, da je bilo to za Cerkev dobrodejno in očiščujoče. Ko je izgubila zunanjo moč, je začel tembolj rasti njen duhovni in moralni vpliv in ugled, ki je danes večji kot kdajkoli v zgodovini.

OČI SVETA UPRTE

V

SLOVENIJO

Papežev obisk nas bo spet postavil v središče pozornosti. Slike s teh srečanj bodo preplavile svetovne medije in bodo za desetletja naša izkaznica pred svetom.

Vsi vemo, da je laagodnejše ostati pred TV sprejemniki, da več vidiš in spremljaš vse dogajanje. Iti v Stožice, v Postojno in Maribor pa pomeni napor in žrtev in mnoge neudobnosti. A gre za veliko, enkratno zgodovinsko odgovornost. Papeža ne bo tako kmalu spet v Slovenijo. Zato ne ostanimo skriti v svojih sobah, ampak se ponosno in pokončno pokažimo pred svetom. Pokažimo, kaj nam pomeni 1250 let naše krščanske zgodovine. Naj svet vidi, da nas je še nekaj v tem "raju pod Triglavom", da nas "viharji jezni" niso odpihnil in mlinski kamni svetovne politike in komunističnega terorja niso zmleni. Pojdimo gledat papeža "v živo", zahvalimo se mu za njegovo priznanje naše domovine, Bogu pa za zvestobo dosedanjih rodov. Doživimo srečanje s Petrom, ki nas je prišel potrdit v veri....

(Povzeto po "Slamniku". Članek je za to priliko napisal Bogdan Dolenc.)

Joannes Paulus P.P. II

RAZPRAVA DR. FRANCETA BUČARJA NA IZREDNI SEJI DRŽAVNEGA ZBORA O ZUNANJI POLITIKI

dne, 27. marca 1996

Včeraj se je predvsem zataknilo pri vprašanju ali je vstop v Evropsko unijo eden od pglavlitnih zunanje političnih interesov Republike Slovenije, ali pa je polnopravno članstvo v Uniji naš cilj.

Ne gre samo za semantiko, ali je to cilj ali eden od pglavlitnih interesov. Cilj je vedno v instrumentalnem odnosu do nekega interesa. In kaj je naš interes? O tem se moramo vnaprej dogovoriti. Ne moremo avtomatično proglasiti: Vstop v združeno Evropo je naš vrhunski interes. **Naš interes je tisto, za kar smo se odločili na plebiscitu in to je ohraniti slovensko identiteto, naša državnost pa je pot do tega cilja.** Vse naše zunanjepolitične aktivnosti morajo izhajati iz tega temeljnega cilja.

Tudi vprašanje ali je ohranitev slovenstva in slovenske

identitete sploh smiselna in ali ima tako zastavljeno vprašanje svojo legitimnost, je odprto. Niti tega vprašanja ne moremo vnaprej odkloniti. Komunisti so nekoč dejali, da proletarec nima domovine. Po starem rimskem načelu ubi bene ibi patria, kjer je dobro, tam je moja domovina. Sodobni jappiji pravijo enako: "Mi smo svetovljani, kosmopoliti. Slovenstvo je za nas že zdavnaj passe. O slovenstvu se ne pogovarjamo več". Ko smo se osamosvojili, so nam Zahodnjaki od prvega dne naprej pripovedovali: "Z vašo osamosvojitvijo se greste neki pretečeni nacionalizem, ki sodi v preteklo stoletje!" Tudi to diskusijo je treba opraviti - čeprav sem sam osebno povsem drugačnega mnenja. Tak ali drugačen odgovor na to vprašanje je temeljno izhodišče iz katerega izvajamo vso našo zunanjo politiko. Zgleda, da odgovora prav na

to temeljno vprašanje ni oziroma, da na to vprašanje ne gledamo enako. Tudi z vidika systemske teorije je možno zastaviti vprašanje ali je prav narodnost tisti element notranje diferenciacije, ki je lahko vzgon za nadaljnji razvoj.

Če pa se vrnemo na stvarna tla, je ugotoviti, da je nacionalnost še vedno tisti dejavnik, ob katerem se osredotočajo politični interesi. Ne samo na Balkanu, kjer so se odrazili v najbolj negativnem pogledu ampak tudi drugod po Evropi. Tudi v sedanji zahodni Evropi nacionalnost ni stvar, ki bi jo lahko odpravili kar z levo roko, češ to je zgodovina, mi gremo danes v združeno Evropo, ukvarjamo se s popolnoma drugačnimi problemi. Poglejmo samo v Italijo. Po Osimu se je v Evropi marsikaj

dalje na str. 2

Slovenska
DRŽAVA
for a free Slovenia

Subscription rates:
\$15.00 per year
\$1.50 single issue
Advertising: \$0.45 per agate line

Member of Multilingual Press
Association of Ontario

Member of Canadian
Multilingual Press Federation

Owned and published monthly by Slovenian National Federation of Canada
Lastnik in izdajatelj Slovenska narodna zveza v Kanadi
646 Euclid Ave., Toronto, Ontario M6C 2T5
Edited by Editorial Board
Urejuje konzorcij Slovenske Države

Zastopnika:

Slevko Skoberne
España 1316
Castelar (1712)
Prov. Buenos Aires
Argentina

Ludvik Jamnik
79 Watson Ave.
Toronto, Ontario
M6S 4E2
Canada

TELEPHONE # (416) 766-4848
FAX # (416) 766-7088

Letna naročnina: Za Kanado in ZDA \$15.00. Za Argentino in Brazilijo
po dogovoru; Anglija, Avstrija, Avstralija, Francija in druge države
\$12.00 U.S. Po letalski pošti po dogovoru.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno da bi se avtorjeva
naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

RAZPRAVA DR. FRANCETA BUČARJA NA IZREDNI SEJI DRŽAVNEGA ZBORA O ZUNANJI POLITIKI

dne, 27. marca 1996

nadaljevanje s strani 1

zgodilo. Zgodilo se je to, da je po zlomu komunizma vsa srednja in vzhodna Evropa odprta, prazen prostor, za katerega je na zahodu nastala velika tekma, kdo ga bo zasedel. To je bistvena realnost današnjega časa. Zahodne sile tekmujejo, kdo bo ta prazni prostor zasedel, ob vsem velikem govorjenju o vzajemnosti in enotnosti. V tej tekmi so se pojavili tudi Italijani. Čudno bi bilo, da ne bi prišli. Osredotočili so se predvsem na njihov "zgodovinski življenjski prostor": območje Jadrana, mare nostrum, in Balkan. In za tako italijansko politiko je ravno neodvisna in samostojna Slovenija kot čep, ki jim zapira pot. Italija take svoje politike enostavno ne more izpeljevati, če Slovenija ostane taka kot je, samostojna in neodvisna. Zato jo je treba prav tem svojstvu zlomiti. Osimo je treba odpraviti, četudi z evfemistično retoriko: "Smo za absolutno spoštovanje Osima, ampak treba ga je nagraditi in uveljavljati v sodobnih razmerah." To je bila in bo konstanta vzhodne italijanske politike. Napaka naše politike pa je, da tega dejstva ne spregleda in da to italijansko politiko povezuje izključno z njenim povezovanjem z našim vstopom v Evropo. Vendar sta to dva popolnoma ločena problema. Danes slučajno ta italijanska politika sovпада z našo kandidaturo za Evropsko unijo, ki jo temeljito izrablja kot osnovni vzvod za pritisk na Slovenijo. Taka italijanska politika pa je bila in bo stalnica tudi, če jo ne bi bilo treba povezovati z našim vključevanjem v Evropsko unijo. V drugačnih razmerah bi uporabili drugačne vzvode, ki bi bili primerni drugačnim razmeram, politika pritiska pa bi ostala enaka.

Pred osamosvojitvijo so nas nekateri zgodovinarji opozarjali: "Če istopate iz Jugoslavije, se izpostavljate nevarnosti, da boste izpostavljeni italijanskemu pritisku, kajti Italija bo vedno lahko dejala, da ni sklenila mirovnega sporazuma s Slovenijo ampak z Jugoslavijo, zato do Slovenije nima nikakršnih obveznosti." Ta izziv smo zavestno sprejeli. Z Osimskimi sporazumi in s priznanjem njihove veljavnosti tudi z Italijo, smo se tej nevarnosti izognili. Zato te nevarnosti v formalni obliki ni več. Drugo pa je dejansko stanje. Italijanski pritisk se nadaljuje, naše popuščenje v najmanjši meri, pa bi njihov pritisk legitimiralo. Če popuščamo, priznavamo, da ima Italija vsaj v določeni meri prav, da so torej nekatere njene zahteve do našega ozemlja zasnovane na zakonitem interesu, s tem pa posredno legitimiramo njihov nastop, vse od prvih začetkov iredente.

Če smo se odločili pozitivno za prvo vprašanje, da je slovenstvo in naša narodna identiteta tista vrednota, ki je srčika in osrednji razlog našega osamosvajanja, naše državnosti, sledi vprašanje ali je naš vstop v Evropsko unijo, pod pogoji, ki jih ona diktira, skladen s to osredno vrednoto. Ob tem temeljnem vprašanju se pojavlja cela vrsta novih izvedbenih vprašanj, med katere bi na prvo mesto uvrstil vprašanje 68. člena Ustave, ki tujcem onemogoča lastnino nad slovensko zemljo. Ugovor je, če hočemo priti v Evropo, moramo 68. člen črtati iz Ustave. Tudi o tem vprašanju so mnenja lahko različna in tudi o tem vprašanju je potrebno priti do soglasja. Če je to vprašanje enostavno zanemarljivo, potem je ta temeljna ovira za vstop v Evropo zlahka odpravljiva. Nekateri pri nas tako stališče odpravljajo, češ, da je to zopet nekaj, kar spada v preteklo stoletje, da je to celo nekakšno vračanje k Blut und Boden teorijam, skratka diši celo nekoliko po fašizmu. Zagotovo, da je to vprašanje zanemarljivo za velike narode, kot so Nemci, Angleži,

Francozi in drugi. Za nas pa ima to posebno težo, prav zaradi preteklih izkušenj. Naše stališče do tega vprašanja je bistveno drugačno. Zopet se moram zateči k rimskemu reku: "Si duo faciunt idem, non est idem", če dva opravljata isto stvar, še vedno ni isto. Problem zemlje za Slovenijo je čisto nekaj drugega, kot za velike sile. Tudi o tem je treba priti do nacionalnega soglasja. To je druga stalnica, na katero se mora ob takem ali drugačnem odgovoru vezati naša zunanja politika.

Ne smemo se zapičiti samo v 68. člen Ustave. V Ustavi so še druga določila kot npr. 71. člen, ki se glasi: "Zakon določa zaradi smotrnega izkoriščanja posebne pogoje za uporabo zemljišč." In drugi odstavek istega člena: "Zakon določa posebno varstvo kmetijskih zemljišč." Ali ne bi bilo smotno, naravnost nujno, da najprej izkoristimo te možnosti, za zaščito naše zemlje. Šele to so lahko izhodišča, da se lahko z Evropsko unijo pogajamo ali nam prizna pravico do takih varovalk ali ne. Ali so te varovalke pripravljene sprejeti, če odpravimo 68. člen ustave, tudi Italijani? To je vsekakor odprto vprašanje. V poznanem Oglejskem dokumentu so se Italijani hoteli že v naprej zavarovati zoper take naše varovalke.

Zakaj je italijanska politika osredotočena ravno na to, da odpremo promet z zemljišči? Gotovo, da imajo svoje posebne interese, ki so verjetno povsem razumljivi z njihovega stališča. Toda tudi mi moramo zavarovati svoje interese.

Skratka, moj očitek naši zunanji politiki je, da hoče biti moderna in napredna, dejansko pa je povsem skregana z realnostjo. To je politika novodobne romantike, politika sanj o raju v Evropski uniji, kjer bodo, kar čez noč, rešeni vsi naši problemi. Celó, če pridemo v Evropsko unijo, ne bodo nehale delovati temeljne družbene zakonitosti, med katerimi je družbena moč, gotovo na prvem mestu. Slovenija pa že zaradi svojega obsega, nasproti nekajkrat večji Italiji, take politične premoči nikakor ne bo mogla imeti.

Zavedati se moramo tudi tega, da Evropska unija ne bo vedno tisto, kar je danes. Sedanja Evropska unija ni nastala neposredno iz ideje o združenih Evropi, ampak kot odgovor na gospodarski izziv izvenevropskih gospodarskih velesil, kot odgovor na gospodarsko ogroženost Evrope. Bistvo za gospodarsko združevanje pa je poenotenje. Zato ta Evropa, če bo samo gospodarska, nujno sili k poenotenju. Zato je s tega vidika potrebno presoditi vrednost toliko poudarjenega gesla o kulturni različnosti Evrope. Evropa naj bi bila dosegla svojo svetovno premoč v svojem intelektualnem naboju, ki pa je sam po sebi nasledek njene kulturne različnosti. To geslo je danes splošno sprejeto, vendar je tudi to geslo treba ovrednotiti z vidika njegove realnosti in sprejemljivosti za velike sile. In, če ugotavljamo, da je Evropa kulturne različnosti, predvsem politični in kulturni problem, potem je tudi vprašanje ali je sedanja Evropska

VABIMO
NA

37. SLOVENSKI DAN

V NEDELJO 23. JUNIJA 1996
NA SLOVENSKEM LETOVIŠČU PRI BOLTONU

POSVEČEN
ŠKOFU ANTONU MARTINU SLOMŠKU

DOPOLDNE

OB 11. URI SV. MAŠA

POPOLDNE

OB 2. URI PRIREDITEV S PESTRIM PROGRAMOM NA KATERI
BO SLAVNOSTNI GOVORNIK P. VALENTIN BAZILIJ

SLOVENSKO-KANADSKI SVET

unija tista rešitev, ki daje pozitivni odgovor tudi na to temeljno vprašanje. Zahodna evropska unija še zdaleč ni Evropa.

Iz teh razmislekov se vračam na predlog predloženih smernic za našo zunajo politiko in stališče za vključevanje v Evropsko unijo. Presoja teh dokumentov z vidika prej navedenih razmislekov, navaja k zaključku, da naj bi bili ti dokumenti na eni stani samo potrdilo pravilnosti tega, kar je Vlada delala do sedaj in zelena luč, da lahko enako dela tudi naprej. Vendar je treba ugotoviti, da nas Vlada tudi to pot postavlja pred izvršena dejstva. Ponovno je treba opozoriti na enostransko obljubo Evropski uniji, da bomo spremenili Ustavo, ko tega od nas Evropska unija še sama ni zahtevala. Vlada je ta svoj korak, ki je bil narejen brez vednosti parlamenta, opravičevala, češ, parlament bo imel itak možnost, da vladin korak odobri ali ga zavrne. Vendar če hočemo biti kredibilni, potem je taka vladna izjava za nas zavezujoča. Če naj nas Evropa jemlje kot resnega partnerja, od take izjave ni mogoče odstopiti. In zato ima Agnellijeva popolnoma prav, če nam vrže v obraz očitek: "Saj niste resni! Enkrat govorite tako, drugič drugače!" Sedaj se ista zgodba ponavlja s Španskim predlogom. Zopet dela naša Vlada korake, za katere nima legitimacije.

Končno še nekaj glede uvodnega nastopa našega zunanjega ministra. Ne bi želel z njim polemizirati in bi se omejil samo na to, da izrazim svoje začudenje. Na nekaj drugega pa bi v zvezi s tem vendarle opozoril. Za totalitarni sistem, iz katerega smo se k sreči izvili, je značilno, da je vsakdo, kdor se ne strinja z odrejeno politiko, že ožigosan kot sovražnik, ki ima nekaj svojega za bregom. Če s takim odnosom do mnenja drugih nadaljujemo, je to tipični recidiv komunizma. Prepričan sem, da v tem primeru ta vzorec niti približno ni bil zavestno uporabljen. Če pa bi nadaljevali s prakso, da vsakomur, ki se ne strinja s teboj že apriori odrekaš dobro voljo, je popolnoma nemogoče, da bi prišli do nacionalnega konsenza, ki pa je ravno na področju temeljnih problemov zunanje politike nujno potreben.

Če govorimo o evroskeptikih v najslabšem pomenu, je treba vendarle spomniti, da je Evropa v svoji miselni veličini nastala na podlagi skepse. To je bila tista sila in moč, ki je iz Evrope naredila to, kar je. V tem je ravno zgrešenost komunizma, da je ta temeljni naboj Evrope zanikal. Zahteval je podrejanje, ne skepso! Decartes je na skepsi (Cogito, ergo sum) zgradil svoj celotni filozofski sistem. Vendar je tudi njemu bila potrebna vsaj ena nesporna točka, lastni um. Brez neke absolutno nesporne točke tudi mi ne moremo zgraditi svoje zunanje politike. In prav take nesporne točke naša zunanja politika nima.

\$3.5 billion consumer products company is exporting entrepreneurs to Eastern Europe

The time for talking about "unbelievable potential" and "sometime-in-the-future" is past. Eastern European market share will belong to those companies willing to take the risk and invest now. Already extensively experienced internationally, this \$3.5 billion tier one consumer products corporation has the brands, the network and the experience to throw open this next window of opportunity. That's why it seeks 10 exceptional people who speak both "packaged goods" and the local language to break ground as . . .

General Managers and Directors of Finance Russia, Romania, Bulgaria, the Ukraine, Croatia/Slovenia

Start by creating a strategic and business development plan. Then recruit your team, assemble a network of retail partners and demonstrate your ability with the bottom line. Standing resolutely behind you will be an innovative, merchandising-driven division that is growing at the rate of 20 percent per year.

In exchange for your entrepreneurial spirit, facility with numbers and business-building capability, you'll receive generous compensation, relocation and unprecedented career vistas. Familiar with Eastern Europe? Ready to capitalize on your great education and track record in consumer goods? Your passport to prosperity is here on Project 960235. We appreciate your response and will be in touch if a meeting is required. Please send your resume in confidence to 64 Prince Arthur Avenue, Toronto, Ontario M5R 1B4 indicating your country of interest.

THE CALDWELL PARTNERS SELECTION SERVICES

• WITH EXECUTIVE SEARCH PARTNERS IN OVER 66 MARKETS WORLDWIDE •

Slovenska Država/March 7/96/Project 960235/Caldwell

"ZGODBA O USPEHU" JE POSTALA GROZLJIVKA

I.

Zdaj, ko je od čistke pri časniku Slovincu poteklo že pol meseca, so stvari že toliko jasne, da se da videti, kaj se je pravzaprav zgodilo in v kakšnem političnem kontekstu. To je pri Slovincu zdaj že druga čistka, saj se je avgusta 1992 zgodila že ena, na moč podobna. Tudi takrat je bil pred vrati začetek volilne kampanje, prav tako kot zdaj. Časnik je do takrat zelo uspešno pridobival bralce, saj jih je bilo januarja 1992 še 8.000, avgusta 1992 pa že 25.000. Takrat pa so se gospodarji iz ozadja odločili, da bodo zamenjali tri glavne urednike, čeprav so bili že več kot očitno uspešni. Naslednji dan po čistki je moral iz hiše najizrazitejši komentator Janez Vuk. Tudi meni so takoj onemogočili pisanje o temah, ki so se tikale raziskovanja naše polpreteklosti, čeprav sem do čistke o tej temi objavljaj veliko.

Naraščanje naklade ne le da se je zaustavilo, ampak je v naslednjem letu padlo skoraj za 10.000 izvodov, kar je pomenilo za časnik tako rekoč smrtni udarec. Odslej je časnik životaril, izhajal pa je lahko le z izdatno finančno pomočjo, ki jo je pridobival iz vseh mogočih virov.

REPRIZA LETA 1992

Ker je pred vrati spet volilna kampanja za parlamentarne volitve, se je SKD odločila, da bo korenito obračunala s konkurenco in tistimi, ki so bili do njene politike kritični. Ta stranka, ki je v zadnjih mesecih edina denarno podpirala časnik (vsi ostali so dvignili roke od njega), namreč zaradi svoje politike slabo kotira pri vseh anketah javnega mnenja. Zato je njeno ravnanje postalo živčno in politično povsem nemodro. Na eni ravni ga sicer lahko razumemo. Tako kot je s čistko pri Slovincu leta 1992 dokazovala svojim prihodnjim koalicijskim partnerjem (komunistom), da je zaupanja vredna stranka, tako očitno to počne tudi zdaj. To pa je tudi vse. To, ali se ji bo ta računica izšla, je drugo vprašanje. Glede na vso njeno politiko v zadnjih treh letih in pol, s katero je omogočala, da so nekdanji komunisti spet prevzeli vse vzvode oblasti in na takšne in drugačne načine polastnili skoraj vso družbeno premoženje, bi pričakovali, da bodo tisti, ki so stranko še na občinskih volitvah zelo močno podprli, končno spregledali, kaj se v resnici dogaja. Slovenski prostor je še vedno zelo dovzeten do vseh mogočih manipulacij oziroma prevar. Ljudje se še vedno ne zavedajo, da besede niso vse. V tem postkomunističnem obdobju pa je celo tako, da so besede le v službi prevar. Mnogi Slovenci so si dejanj v tem času sicer želeli, vendar so se žal zadovoljili le z besedami. To pa so veliki prevaranti zelo uspešno izkoriščali.

Žal se slovenski človek tudi po štirih ali celo več letih noče zavedati, da je tako imenovani "prehod v demokracijo", ki se je začel s "sestopom z oblasti", v resnici prehod v sistem, v katerem sta državna politika in kriminal skoraj eno in isto. Tako imenovana tranzicija je bilo le vmesno obdobje, ko so se morali komunisti toliko potuhniti, da se je energija "demokratičnih sprememb" izčrpala. Depala vas in odstranitev Janeza Janše, Hit, divja lastninjenja, namerno uničevanje ter razprodaja podjetij, prevara s certifikati, dogajanje na borzi, demagogija z Evropsko zvezo, katastrofalno dogajanje v slovenski vojski, skoraj popoln nadzor nad javnimi občili, državno proslavljanje revolucije in tako dalje v nedogled... Številne izjave prvakov koalicijskih strank v zvezi z vključevanjem v Evropsko zvezo nam kažejo, da tem ljudem ni prav nič mar za Slovenijo. Tako kot so umetno spravili številna podjetja na boben in jih razprodajajo, tako je več kot očitno, da bodo to naredili tudi z mlado državo(ic)jo.

Res, kdorkoli bo po volitvah na oblasti, bo imel velike težave. Toda vseeno je treba poskusiti!

KJE SO ALARMNI ZVONCI ?

Ko je SKD odstranila tri vidne novinarje iz Slovincu in s tem napovedala boj proti SDSS, Lojze Peterle pa je na strankini konferenci v Mariboru napovedal celo spopad z SLS (prevzemanje občinskih odborov), bi morali zazvoniti vsi alarmni zvonci. Skoraj hkrati s čistko na Slovincu so s TV3 odslovili odličnega komentatorja Janeza Vuka. (tudi on je bil ekskomuniciran s čistko na Slovincu avgusta 1992). Čeprav je bila njegova oddaja daleč najbolj poslušana, je urednik dejal, da zanjo ni več denarja. Toda ista televizija je prav takrat, ko sem za to odstranitev zvedel, predvajala dolg posnetek s predstavitev knjige Janeza Drnovška.

Nekaj takega nista naredili niti drugi televiziji (TVS in POP TV), TVS je tisti večer na drugem programu celo prikazala enourni posnetek z zelo zanimive in važne okrogle mize o poskusu uničenja Mladinske knjige založbe, na prvem programu pa poglobljeno oddajo o botrih, ki so uničili Iskro. Tako se dogaja, da Slovenec in TV3, ki naj bi veljala za javni občili nekomunističnega dela naroda, v teh zelo občutljivih časih "sadita rožice" in posvečata pozornost osi LDS-SKD, nacionalna televizija pa prikazuje oddaje o tem, kaj se v Sloveniji v resnici dogaja.

Čistka na Slovincu je prvi hip vzbudila nekaj medijske pozornosti, toda čez nekaj dni je bila povsem izrinjena izpred oči javnosti. O novinarski solidarnosti oziroma povzdignjenem glasu vsaj ob načinu odstranitve s

Slovenca, če že ne ob "argumentih", ki so odstranitev pospremili, ni bilo ne duha ne sluha. Tudi Društvo novinarjev Slovenije je molčalo ko grob. Verjetno so celo slavili!

Toda ne le, da podpore ni bilo, zdaj se dogaja celo nasprotno. Komentator največjega dnevnika se je v daljšem komentarju (Brez časti, brez sramu, Sobotna priloga Dela, 30. marca) celo strinjaj z grobo odstranitvijo, saj je klobasal o nekakšnem služenju nekaterih novinarjev dnevnih politik. In o tem si je upal pisati prav novinar, ki že vsaj dve leti sistematično zagovarja sedanjo koalicijsko os LDS-SKD, pri čemer ni nikoli niti za hip poskušal pogledati pod preprogo, kamor ta koalicijska naveza spravlja še nekaj tistih afer, ki le s težavo zagledajo luč sveta. Ne, on je slavil, da so na Slovincu končno počistili s tistimi, ki smo to kljub vsemu poskušali!

Toda kljub zelo grobem nastopu direktorja Slovincu in gospodarjev iz ozadja, vse kljub vsemu ni vse tako črno. Že naslednji dan po čistki se je namreč na oster protest podpisalo kar 19 novinarjev in uslužbencev Slovincu. In to kljub tako rekoč popolni strahovladi, ki je trajala že nekaj časa, s čistko pa je postala še hujša in kljub temu, da je direktor Janez Obreza na naloge vseh treh odstranjenih zapisal, da naj ta ukrep "vzgojno vpliva na druge zaposlene". Že ob odstranitvi Janeza Janše iz vlade po veliki prevari z Depalo vasjo je večina novinarjev simpatizirala z Janšo. To se je kasneje nadaljevalo. Kljub nenehnim ukazom, da se Janša in Podobnik ne smeta pojavljati na prvi strani časnika. Boštjan Turk, predsednik ljubljanskega odbora SKD, je 28. marca na TV3 celo izjavil, da je Janez Obreza čudovit človek, saj "pravkar uvaja demokracijo na Slovenskem". Če ne bi bilo res, bi si mislil, da se je tem ljudem zmešalo. Ali bodo volilci tudi letos nasledili na besedne prevare, kot se je to zgodilo na občinskih volitvah pred dvema letoma, in svoje glasove dali stranki, ki ji je v tako kratkem času uspelo narediti toliko škode in sramote?! Upajmo, da ne, saj bi bili s tem pokopani še zadnji upi, da s to svojo državo vendarle kaj naredimo.

II.

Ustavno sodišče je 12. aprila zavrglo ustavno pritožbo SDS (pred kratkim so socialdemokrati skrajšali kratico svoje stranke iz SDSS v SDS in se torej poslej imenujejo Socialdemokrati Slovenije), ki so jo vložili, ker predsednik državnega zbora Jožef Školč na njihovo pobudo (5. marca) ni razpisal zbiranja podpisov v podporo zakonodajnemu referendumu o predlaganem dvokrožnem

dalje na strani 4.

"ZGODBA O USPEHU" JE POSTALA GROZLJIVKA nadaljevanje s strani 3

večinskem sistemu za izvolitev poslancev državnega zbora in o ponovni uvedbi odpoklica poslancev. US je menilo, da zaradi Školčevega ravnanja za SDS niso nastopile nepopravljive posledice. Ker pa je SDS hkrati z odločitvijo US vložila že drugo pobudo za zbiranje podpisov za referendum, je Školč zbiranje podpisov zdaj moral razpisati. Tako so socialdemokrati 22. aprila začeli zbirati podpise za referendum za večinski volilni sistem. V dveh mesecih morajo zbrati 40.000 podpisov, kar je za slovenske razmere veliko. Veliko predvsem zato, ker mora biti vsak podpis overovljen pri ustreznem državnem uradu, ljudje pa imajo odpor do teh uradov.

Pobudo socialdemokratov hočejo na vse mogoče načine preprečiti. Tako je državni svet ("drugi dom" parlamenta, ki je sestavljen večinoma iz nekdanjih komunistov) vložil svojo pobudo za referendum o volilnem sistemu. Za razliko od socialdemokratov njim ni treba zbirati podpisov. Njihov predlog spremembe volilnega sistema predvideva, da bi polovico poslancev volili po večinskem, polovico pa po proporcionalnem sistemu. Toda to še ni vse. Da bi bil prepreden tudi ta poskus (ter seveda poskus SDS), je dala pobudo za referendum o novi volilni zakonodaji tudi skupina 35 poslancev državnega zbora. Tako je zmešnjava popolna, povzročena pa je bila le zato, da bi onemogočili pobudo socialdemokratov. Ti so že dejali, da so pripravljeni popustiti toliko, da se njihov referendum izvede na dan volitev v državni zbor.

Medtem koalicijska os LDS-SKD deluje naprej kot ena stranka. Ker je gospodarstvo v zelo težkem položaju, predsednik vlade Janez Drnovšek oziroma njegova stranka LDS na volitvah ne bo mogla igrati na karto "Zgodbe o uspehu", kot je to počela leta 1992. Zato se je Drnovšek odločil, da bo igral na karto "vključevanja v Evropo". Kot je znano, je že nekaj časa zastoj pri našem pridruženju Evropski zvezi. Italija namreč pogojuje naš podpis za pridruženo članstvo s sprostivjo nakupa naših nepremičnin. Lani je zato nastal tako imenovani španski predlog, po katerem bi morala Slovenija izpolniti obljubo (Peterletovo in Drnovškovo), da bo spremenila 68. člen

ustave, ki tujcem onemogoča nakup naše zemlje. Tako je državni zbor 11. aprila sprejel "staišča in sklepe o odnosih Slovenije z Evropsko zvezo in z Natom", skupaj z dopolnilom, da bo naša zakonodaja spremenjena tako, da bodo tujci lahko kupovali našo zemljo.

Povsem očitno je, da Drnovškovi LDS in Peterletovi SKD ni prav nič mar za osnovne interese naše (mlade) države. Obstaja namreč velika verjetnost, da bosta ti dve stranki na volitvah (skupaj z ZL) dobili premalo glasov za sestavo nove (stare!) koalicije. Zato igrata na tako nevarno karto, kot je ugoditev italijanskim zahtevam (razprodaja Slovenije tujcem) samo zato, da bi volilci videli, da je ta vlada uspešna, saj bo Evropa končno sprostila zadnje oviro za naše pridruženo članstvo k Evropski zvezi. Javna občila so v zadnjih letih veliko pisala o tem "problemu", zato so ljudje indoktrinirani s potrebo po našem čimprejšnjem podpisu pridruženega članstva. Na drugi strani ta ista občila skoraj nič ne pišejo o tem, kaj lahko pravzaprav sprostitev nakupa nepremičnin za tujce za Slovenijo pomeni. Tujcem, še posebej Italijanom, je dobro znano, da je Slovenija ena redkih dežel v Evropi, ki je razmeroma redko naseljena in ima zato večje predele dokaj ohranjenega naravnega prostora. Poleg tega je naša dežela v geografskem in klimatskem pogledu zelo zanimiva oziroma privlačna. Tisto, kar pa je najhujše, razlika med kupno močjo med Slovenci in tujci je tako velika, da bi se cene s sprostivjo tako povečale, da bi le še najbogatejši Slovenci lahko kupovali našo zemljo. In seveda tujci! Na drugi strani je življenska stiska ponekod na podeželju tako velika, da ljudje zemljo dobesedno razprodajajo, da bi prišli do sredstev za preživetje. Tako se je prav te dni slišal v državnem zboru podatek, da nekje na Štajerskem prodajajo hektar vinograda s šest let staro trto za 56.000 tolarjev (412 ameriških dolarjev). Toda SKD je tudi tu "trgovala". Za nagrado za popolno podporo Drnovšku je dobila še en "pomemben" položaj (pomemben seveda le za posameznika). Njihov poslanec Miroslav Mozetič bo postal predsednik nove parlamentarne komisije za evropske zadeve. Vodenje parlamentarne komisije namreč poslancem zelo poviša njihovo že tako visoko plačo.

Če smo že pri plačah, 12. aprila se je končala zdravniška stavka, ki je trajala 22 dni in tako postala najbolj odmevna stavka v zadnjih letih. Zdravniki so v dolgih pogajanjih z vlado dosegli občutno povečanje njihovih plač. Te so seveda bile v primerjavi s poslanskimi res sramotno nizke, toda s primerjavami s plačami na drugih področjih ne. Izvirni greh začetka sedanjega plazu (povečanje plač ter s tem večja inflacija) so seveda poslanci, ki imajo za slovenske razmere nenormalno visoke plače.

Takoj po velikem uspehu zdravnikov so začeli s pripravami na stavko tudi drugi. Medtem, ko so delavci na železnici dosegli povečanje že po nekajdnevni pogajanjih, so zdaj najbolj glasni učitelji. Drnovškova vlada poskuša torej svojo "Zgodbo o uspehu" zdaj, pred volitvami, vsaj za silo pokrpati pri tistih, ki so to stanje izkoristili za izsiljevanje. Slovenski sistem plačne politike pa je tako majhen in zato krhek, da se lahko zelo hitro spremeni v neobvladljivo inflacijo.

Padla je tudi odločitev, da gre mariborski industrijski velikan Tam v stečaj. Tudi v tem primeru gre za obliko stečaja, ko bodo skupine iz nekdanje komunistične nomenklature poceni kupovale dele tovarne na razprodaji in to z denarjem, ki so ga prej več let odlivale na skrivne račune. Delavce pa bodo medtem pogнали na zavod za zaposlovanje in torej na ramena davkoplačevalcev.

Čistka na Slovencu nas torej ne sme presenetiti oziroma ne smemo si misliti, da gre za posledico neodgovorne politike kakšnega posameznika. Če na Slovencu enkrat že ne bi doživeli velike čistke (avgusta 1992, tik pred začetkom takratne volilne kampanje), potem bi kdo še lahko rekel, da česa ne razume. Tako pa se dogaja že videno.

Rešitev? Na volitve v čimvečjem številu ter čimvečja podpora Janševi SDS in Podobnikovi SLS, saj nas je Peterletova SKD že zdavnaj zapustila.

Ivo Žajdela

VTISI Z OBISKA V DOMOVINI

Alojz Povhe

PO 50 LETIH

Po dobrih 50 letih sem v zadnjem času parkrat obiskal Slovenijo. To največ iz razloga, da bi videl svoje še žive in pozdravil tudi moje pokojne. Moji obiski so bili kratkotrajni, ali sem se intenzivno zanimal za tamkajšnje današnje razmere. V tem cilju sem, bolj na hitro, prepotoval dober del Dolenjske, Gorenjske in Štajerske. Zaustavljal sem se v več krajih kot: Krško, Brežice, Čatež, Kranj, Škofja Loka, Bled, Bohinj, Postojna, Ribnica, Celje, Šentjur, Brestanica, Kočevje, Teharje in še v drugih manj pomembnih krajih. Videl sem se s sorodniki in prijatelji, s starimi in novimi znanci, na deželi in v mestu, s preprostimi ljudmi in intelektualci. Morda bi moja bežna opazovanja zanimala koga od čitalcev, posebno onih, ki že dalj časa niso bili v Sloveniji.

POLITIČNA SLIKA

Večkrat mi je bilo očitno, slišati je bilo tudi spontane izjave, ali v bistvu pičlega števila kritičnih oseb: "Nič se ni spremenilo razen 'firme' in pa da smeš ziniti kakšno brez strahu, da bi te zgrabili in odpeljali." Očitna pa je neka plašljiva rezerviranost. Narod še caplja v nekem polmraku in strahu iz minulih časov. Nekdanji komunistični veljaki so še dalje ostali in so tudi še naprej na ključnih mestih in funkcijah. Resne kritike sedanjega položaja hočejo diskvalificirati s tem, da jih neprestano označujejo za fašiste, fašistoide in kriminalce.

Da so javna občila v rokah prejšnje elite in da tu neka opozicija sploh ne pride do glasu, je normalno. Tudi časniki: Delo, Dnevnik, Republika, Večer... godejo na vladinem basu, dasi, periodično, objavljajo tudi kritična pisma bralcev. Še celo "Slovenec" ugledno predvojno zanesljivo glasilo (ki mu je ostalo samo še ime), se dostikrat brazglavo kam zaleti in se ravno ne odlikuje v objektivnem obveščanju bralcev. Menda hoče dati podporo Peterletu, ki je že zdavnaj iztiril ter mu očitno manjka politična izkušnost, a starim "mojstrom" prav pride njegova naivnost.

"Pobudnica sprave" Spomenka ostaja dalje svečenica rdeče ideologije; za njo je Janša tipičen fašist. Komunisti so Janšo sploh zlobno imenovali za fašista, ker jih kritizira in s svojo vedno večjo popularnostjo resno ogroža, posebno ker nove volitve niso več daleč. Nelagodnost, politično tavanje in neodločnost se je pokazala prav mučno pri raznih proslavah - obletnicah zmage nad fašizmom, spominske svečanosti v Teharjih, Kočevskem rogu itd. Priviligiranci, ki so plod rdeče revolucije, še aktivni ali pa prejemniki izjemnih pokojnin, trdoglavo mislijo, da so ravno ONI premagali silne fašiste in še bolj silne naciste, vendar bi vsakemu, z vsaj kurjo pametjo, moralo že zdavnaj biti jasno, da zaradi teh naših silnih partizanov vojne ne bi bilo konec niti en sam dan preje,

kaj šele, da bi se njim mogla pripisovati sploh neka zmaga. Oni so "zmagovito" vkorakali v Ljubljano brez ovir in ko tam ni bilo ne Italijanov, ne Nemcev, ne branilcev.

Ekipa Kučan-Drnovšek se je udobno preselila iz Belgrada v Ljubljano in tam - kot nenadomestljiva - zavzela pozicije, ne da bi jih najmanj pekla vest, še manj da bi se morda kaj sramovali svojega kameleonstva. Oni smatrajo, da jim je oblast dana po "milosti božji in volji naroda", - kar je na žalost, deloma celo res: dobrodušni narod Cankarjevih hlapcev je sam izvolil svoje pandure.

Nedavno je ta ljudska oblast celo pokazala vrhunec svoje velikodušnosti: da se SME zverinsko pobite domobrnce vpisati v matične knjige umrlih. Zamislite, oni zdaj SMEJO biti mrtvi, ali seveda še to samo "na podlagi odločbe", ki jo izda upravna enota.

GOSPODARSKO STANJE

Ne samo enkrat sem slišal izjavo, da jim "je bilo bolje pod Titom". Človek se temu sicer čudi, ampak bo držalo: **takrat je bilo kreditov v izobilju, dela dosti, straha od nezaposelnosti ni bilo, pač pa je v službi bila važna samo prisotnost, ne neko udarništvo**; domače tržišče jim je bilo široko odprto. Zdaj pa se je treba boriti za nova tržišča, proti jaki konkurenci. Brezposelnost se giblje okrog 15%, a v Ribnici celih 60% - radi konkurzov podjetij pravijo.

Na tržišču ni pomanjkanja. Trgovine so polne vsakovrstne robe. Ljudje edino tožijo, da jim manjka denarja. Ali sem videl, da si lahko marsikaj privoščijo in dobro živijo. Toliko vikendic kot jih imajo Slovenci najbrže nima noben drug narod. Povsod jih je najti, posebno seveda v planinah in na morju. Ali tudi po celi površini dežele, ponekod cela naselja. Prizadeti so oni, ki imajo svoje vikende na Hrvaškem. Hrvatji že znajo pri tem skrbeti za lastne koristi.

Na splošno človek ima vtis, da Slovenci dobro živijo in da v deželi vlada blagostanje. Da ima "vsak seljak" svoj avto in to dostikrat Mercedes, BMW in slično, ni potrebno niti omenjati. Promet v Ljubljani bi lahko primerjali z njujorškim. Na velikih prostorih med šišenski stolpnici stoji nepregledna masa avtomobilov vseh mark.

STAVKA ZDRAVNIKOV

Plače so v splošnem relativno nizke, povprečno kakih 4-500 DM. Radi rabijo to valuto kot merilo. Najbolje so nagajani parlamentarci pa upravni organi, ki so v bistvu stara garda. Plače intelektualcev capljajo daleč za privilegirano upravno, politično gardo.

Najnovejše je, da so zdravniki stopili v stavko z zahtevo za povišanje dohodkov. Njihove dosedanje plače so okrog 80.000 tolarjev. Ali so redki, ki nimajo lepe hiše, vikende

in luksuzni avto.

Zdravnikom se zdi njihova plača sramotno nizka. Gre se jim primarno za družbeni status, ne za preživetje. Stavkajoči menijo, da so splošne družbene predstave o statusu posameznih poklicov v družbi, ki se prevrača v kapitalistično. Dosedanji zaslužek zdravnikov od je "statusno" nevhvaležna dediščina iz komunističnih časov; zdaj pa bi oni hoteli, da se njihove plače izenačijo s poslanskimi, ki da so sploh najvišje.

Zdravniška stavka se mi zdi absolutno neprimerna in skrajno ponižujoča gesta za ta poklic. Kaj pa vaša etika, gospodje doktorji, vaš človeški čut in vaša vest? Ali ob vsem lahko mirno spite?

Slišal sem za slučaj, da je v Trbovljah žena na milo prosila in bila šele v zadnjem trenutku, t.j. prepozno vzeta v zdravniško oskrbo, pa je izkravela in na porodu umrla, a otrok ostal življenjsko poškodovan.

LASTNINJENJE

Ta nova terminologija tudi ni na najboljšem glasu. Nisem mogel priti do jasne slike, kako je s to zadevo. Da prejšnjo družbeno lastnino pridno "lastninijo" spretni direktorji prejšnjih kolektivov in zaplenjenega imetja vseh vrst, je očitno. Nisem pa srečal niti enega, ki bi mu bilo dosedaj kaj vrnjeno od zaplenjenega. Proces "lastninjenja" politiki zavirajo kar se da. Cerkevne lastnine načelno ne vračajo. Posebno se obotavljajo okoli gornjegradskih škofijskih gozdov. Iznajdba "certifikatov" naj bi naiven svet prepričala, da so naenkrat postali bogatini.

Po zadnjih podatkih je slišati, da je dosedaj bilo delno rešenih okrog 300 slučajev "lastninjenja", ostalo pa jih je še 1000. Ali že tako zaokrožene številke so samo znak, da je stvarno stanje kaotično.

PODEŽELSKA SLIKA

Podeželska slika je dosti otožna. Nekdanjih negovanih belih hišic obdanih z vrtem in cvetjem, z rožmarinom in nageljni na oknih skorajda ni več videti. Pač se ne manjka napol zapuščenih in zanemarjenih domov in gospodarskih poslopij. Povsod v vaseh je opaziti več nedograjenih hiš, ki so očitno že več let v tem melanholičnem stanju. Neznanska redkost je videti okoli hiš kako kuro, raco, gosko, kravo ali drugo domačo žival. Traktor, ja in avtomobil. Ne samo da ni kur, tudi otrok manjka. Po vaseh je videti le ostarele posameznike. Moja nekdanja (ljudska) šola je že leta zaprta in zaplankana, ker ni otrok. Adijo, vaška romantika!

BOSANSKA VOJNA

V Sloveniji je dosti beguncev iz Bosne. Kolikor sem dalje na strani 5

VTISI Z OBISKA V DOMOVINI

nadaljevanje s strani 4.

mogel ugotoviti, so ti nesrečniki dosti dobro preskrbljeni. Ali je med ljudmi vojna v Bosni komaj tema razgovora. Ljudje sploh redko gredo v detajle. O vojni, vladi, o politiki se v razgovoru izogibajo, pa tudi kritiki se raje izogonejo in jo tudi neradi slišijo. Ta alergija jim je neizbrisno vtisnjena iz minulih časov. Od ljudi, tudi bližje poznanih, je težko kaj zvedeti. Smel bi reči, da to ni več ono ljudstvo, ki sem ga poznal pred petdesetimi leti. Ti ljudje menda še vedno živijo pod vtisom, da jim kak udbaš ali oznovec za vglom prisluškuje.

Mi izven Slovenije izvemo dosti več o grozotah te vojne v Bosni. Tam so tuji viri informacij sumljivi in se omejujejo na domače medije. Odkar je Bosna proklamirala nezavisnost, je srbska vojska tam počela nezasišana grozodejstva. Readers Digests piše, da so srbske bande posiljevale več kot 20 tisoč žensk; celo 6-letne deklice, in to večkrat zaporedoma. V enem slučaju da so srbski vojaki tri muslimaska dekleta privezali na plot in jih tako tri dni posiljevali, potem pa jih polili z bencinom in zažgali.

Tudi tuje vojaštvo v Bosni ni na najboljšem glasu. Ker so to večinoma dobrovoljci, seveda to ni nobena elita pač pa avanturisti. Namesto da bi ljudstvu kaj koristili, posredovali ali vsaj javnost obveščali o nehumanostih katerih so priča, se oni bavijo s črno borzo, se pustijo manipulirati in često ne umejo niti sami sebe braniti.

BLIŽAJOČE SE PARLAMENTARNE VOLITVE

Kot že omenjeno, ljudje neradi govorijo o politiki in politikih. To je skoraj tabu. Pred seboj imam "Nedeljski dnevnik", 56 strani, ki je - menda le - neki politični list, ali ne najdem v listu niti enega političnega članka. Z ljudmi sem hotel govoriti vsaj nekaj o politiki, o bližajočih

se volitvah, ali je vsakdo spretno obrnil pogovor na kako drugo temo. Ljudje očitno najraje prepuščajo politiko politikom. To pa so seveda oni, ki so izšli iz starega režima. Novih kadrov tako rekoč ni, kaj šele profiliranih in sposobnih oseb, ki bi se tudi z vnemo angažirali za nove poglede. Pomanjkanje novih ljudi je veliko, pa seveda tudi prave propagande ni niti informacij in kar je še najslabše, pomanjkanje prave narodne vzgoje.

Od opozicije mi izgleda, da le pridobiva Janševa Socialdemokratska stranka Slovenije (SDS). Ta izdaja tudi svoje kratke tedenske informacije, kar je kratko in poučno. Janševa stranka je aktivna in se zavzema za prenovitev in demokracijo. Nedavno je predlagala tudi spremembo volilne zakonodaje. Ker sumijo, da bi kaj dosegli v parlamentu, nameravajo poskusiti z referendumom.

Vsekakor je zanimanje za nove volitve tako mlačno, da obstoja resna bojazen, da bo spet ostalo "vse po starem".

PAPEŽEV OBISK V SLOVENIJI

Titovsko brezbožništvo se je v Sloveniji precej preživelo. Sicer verouku v šolah delajo vsemogoče zapreke, vendar so cerkve polne. Velika nova cerkev v Dravljah (Ljubljana) je bila na velikonočno soboto že za "žegen" popoldne nabito polna, za večerno mašo pa že celo.

Za papežev obisk v maju je veliko zanimanje za in proti. Zaradi visoko predračunanih stroškov in nelikvidnosti so bili že na tem, da se obisk preloži, ali pa celo odloži. Vendar priprave tečejo v velikim stilu. Obisk bo trajal tri dni, po sledečem programu:

1. dan - 17. maja: državniški sprejem na letališču, protokolarno srečanje na Brdu pri Kranju. V večernih urah se bo papež srečal s slovenskimi škofi, duhovniki,

redovniki in redovnicami.

2. dan - 18. maja v dopoldanskih urah maša na hipodromu v Stožicah ob 1250 letnici krščanstva pri Slovencih; po sv. maši obisk Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu s kosilom. Popoldne v Postojni srečanje z mladino (na sam papežev rojstni dan).

3. dan - 19. maja: v Mariboru dopoldanska sv. maša na letališču in morebitna razglasitev Slomška za blaženega. Potem srečanje s predstavniki kulture in znanosti. Isti dan vrnitev v Rim.

Ljubljanska stolnica bo za ta dogodek dobila nova bronasta vrata z upodobljeno idejo 1250 let krščanstva.

Za organizacijo je odgovoren pomožni škof Alojz Uran. Strošek za vse razne ureditve in posebno še za organizacijo varnostne službe je visok. Država bo prispevala eno milijardo tolarjev, a ostalo Cerkev.

Obisk ni ravno vsem po volji. Nekaterim je tudi strošek previsok. Pač pa je obisk za nas važnega verskega pomena; pa morda še bolj naglašeno političnega: **papež bo tako rekoč Slovenijo postavil na zemljevid**. Geografsko znanje je v svetu tako pomanjkljivo, da so le redki tujci, ki zanesljivo vedo, kje je ta mala Slovenija, kje je ta mini država Slovenija, ki je po celem svetu razsejala imenitna Velevostanstva.

Te dni (15. aprila) je papež na obisku v pretežno mohamedanski Tuneziji. Ali je tudi v tej afriški državi bilo toliko diskusij, toliko priprav, stroškov in še posebej varnostnih mer? Z ozirom na te številne fanatične mohamedanske fundamentaliste bi bilo pričakovati.

Jaz upam, da mu bodo dobri Tunezijci kupili pastirsko palico, da bo odložil sedanjo, ki - po mojem - ne odgovarja predstavam Križanega.

Švica, 15. aprila

OZADJE DRUGE ČISTKE NA SLOVENCU

Naj bralcem Slovenske države pojasnim, kako je zgedela moja odstranitev iz Slovenca.

Janez Obreza, direktor družbe Slovenec, je s svojim dejanjem, ko me je 19. marca 1996 na grob način odstranil iz uredništva časnika Slovenec, prekršil številne ustavne, zakonske in civilizacijske norme. Do odstranitve z dela je prišlo kot strela z jasnega. Nalog o odstranitvi so mi prinesli na dom, pri vratarju pa je direktor prvi dan postavil posebnega varnostnika. S tem me je očitno hotel (in še dva sodelavca, ki ju je prav tako suspendiral isti dan) v očeh javnosti prikazati kot hudodelca in sicer po reklu: "Nekaj že mora biti kriv, če mu je direktor prepelil vstop v časopisno hišo." Vstop v hišo mi je bil onemogočen tudi kasneje.

Kot razlog za svoj nasilni poseg proti meni je uporabil določilo o konkurenčni klavzuli. Najprej naj poudarim, da nisem kršil nobene konkurenčne klavzule. Očita mi namreč, da sem s tem, ko sem v Novi reviji objavil članek **Zaustavite Janeza Janšo!** v glasilu Dan pa članek **Leta velikih prevar** in pogovor z Jožetom Pučnikom, "kršil določila konkurenčne prepovedi" in "zagrešil hujšo kršitev delovnih obveznosti". To seveda ni res. Gre za povsem napihnjeno in zlonamerno mnenje Janeza Obreze. Nizkonakladna in ozko specializirana revija za kulturna vprašanja (**Nova revija**) nikakor ne more biti konkurenčna časniku, kot je dnevnik. Prav tako ne nizkonakladno glasilo Dan.

Za **Novo revijo** sem članek napisal samoiniciativno, za Dan pa po prošnji urednice Nike Dolinar, saj so iskali pomoč, ker je šlo za izdajo prve številke. Poklicala me je po telefonu in me vprašala, ali bi naredil pogovor z Jožetom Pučnikom, predsednikom preiskovalne komisije za poveljne poboje, glede na to, da to temo zelo dobro poznam. Odvrnil sem ji, da sicer z velikim veseljem, vendar imam zelo malo časa (bil sem na dopustu, saj sem pisal knjigo). Kasneje sem pristal, vendar le tako, da sem napisal osem vprašanj ter jih izročil dr. Pučniku. On je nato na vprašanja pismeno odgovoril in s tem je bila zame stvar opravljena. Kasneje sem urednico vprašal, ali bi objavila moj kratki članek **Leta velikih prevar**, kar je kasneje v rubriki **Prejeli smo** naredila.

To je vsa "strahota" o kršenju konkurenčne klavzule. Naj povem, da bi se enako odzval, če bi se name obrnil s prošnjo kdor koli. Če so se name obrnili, ker to temo (poboji) zelo dobro obvladam, je bilo to zame priznanje, ne nazadnje pa bi moralo biti tudi za hišo, kjer sem (bil) zaposlen. Poseben del neke hude zgodbe je, da prav v tej hiši nisem nikoli dobil niti kančka kakršnega koli priznanja. Nasprotno, Janez Obreza me je čakal na vsakem koraku, da kje naredim kakšno napako. Ker pa teh ni bilo, si jih je izmišljal.

Konkurenčno klavzulo bi kvečjemu lahko kršil le v primeru, da bi v konkurenčnem časniku (v dnevniku ali v neki zelo znani oziroma visoko nakladni reviji) objavil avtorski članek, v katerem bi bili navedeni podatki, ki bi jih lahko objavil v časniku, pri katerem sem zaposlen. S tem bi lahko svojemu časniku škodoval, saj bi nekaj zanimivega objavil drugje, ne pa "doma". To, zakaj bi to storil, (če bil) bi bila seveda spremljajoč zgodba...

Toda zame je pri grobem očitku kršitve konkurenčne

klavzule važno nekaj drugega. Vsesplošno je znano, da sem v časniku Slovenec objavil zelo veliko. Sam menim, da sem v zadnjih letih bil časnikar, ki je objavil največ. Mnogi so se čudili, kako zmorem toliko napisati. Poleg tega je vsesplošno znano, da sem bil daleč najbolj bran in zaželen časnikar pri Slovencu. Odzivi bralcev na moje pisanje so bili nenehni. Hiša je pred dvema letoma naredila anketo, kjer je bilo tudi vprašanje, kdo je najboljši časnikar. Odgovori so bili osupljivi, v resnici pa za časnik Slovenec katastrofalni. Drugega mesta tako rekoč ni bilo, saj so vsi dali glasove zame. To, da nek časnik stoji na enem samem novinarju, je seveda nevzdržno stanje. Ne nazadnje je bil to tudi velik pritisk name, saj ne le, da sem moral pisati dobre članke, moral sem jih napisati tudi veliko. Za ta časnik oziroma za njegove bralce sem se dobesedno razdaljal. Prostega časa več nisem imel, družinsko življenje je zaradi mojega zagnanega dela zelo trpelo. Na dopust skoraj nisem hodil, razen za kakšen dan. Toda nikoli se nisem zaradi tega pritoževal, saj sem delal z veseljem in prepričanjem, da opravljam dobro in pomembno delo. Večkrat me je pri tem poskušal zmotiti edino Janez Obreza, vendar sem ga pri teh njegovih poskusih uspel doslej vedno zaustaviti.

To, da sem toliko objavil, tudi kakšno malenkost kje drugje, bi moralo biti za vsakega normalnega človeka razveseljivo. In tak človek bi mi za to tudi čestital, saj sem s tem delal reklamo tudi za svoj (in njegov) časnik, za Slovenca torej. In po vsem tem se pojavi neki Janez Obreza in si upa pisniti o nekakšni kršitvi konkurenčne klavzule. S tem je prekršil najosnovnejša pravila, kot so resnica, pravica, poštenost in morala. Toda s tem je grobo prekršil tudi zakon. Ta človek ne le da je posebljeni škodljivec za neko sredino, ampak je za to sredino tudi velika sramota s katastrofalnimi posledicami.

V neki javni izjavi mi je Janez Obreza očital, da sem konkurenčno klavzulo prekršil tudi tako, da sem članke za "konkurenco" pisal v službenem času in s službenimi sredstvi. Kot vse drugo je vsesplošno znano tudi to, da sem veliko večino prispevkov za Slovenca napisal doma na svojem osebem računalniku. Ta "velika večina" pomeni, da se ne spomnim, kdaj sem zadnji članek na pisal na "službenih sredstvih". Toda ljub temu, da je Janez Obreza za to vedel, se je javno zlagal, da sem za konkurenco pisal v službi. To je seveda samo ena iz niza nesramnosti in podlih laži.

POLITIČNI OČITKI

Kaj v resnici tiči za odstranitvijo s Slovenca? Janez Obreza mi je očital celo to, da sem prispeval k "zmanjšanju ugleda časnika Slovenec" ter stranke SKD, kot enega izmed lastnikov. Sam sem probleme, ki se na Slovencu vlečejo že štiri leta, le omenil. Omenil zato, da bi se kaj spremenilo na bolje. Moje ime v tem prostoru je dovolj znano, da vsi vedo, za kaj se ves čas zavzemam. Z enim stavkom: **zavzemam se zato, da bi bil Slovenec odprt do vseh strank slovenske pomladi in da bi jih pomagal povezovati**. Če bi bil tak, bi se tudi financiral lažje, med sorodnimi strankami pa ne bi bilo razdorov, ki to Slovenijo že nekaj let pomagajo potiskati v močvirje kriminala in brezperspektivnosti.

S približevanjem letošnjih parlamentarnih volitev je Janez Obreza očitno izgubil nadzor nad svojim vedenjem. Že nekaj časa se je preko Slovenca hotel promovirati na najbolj poceni načine. To je počel s svojimi sobotnimi komentarji, v katerih je slavil svojo stranko SKD (kar še ni samo po sebi nekaj slabega), objavil je fotografije, na katerih je fotografiran s tujimi veleposlaniki, akrostihe v svojih komentarjih, razburjal se je zaradi nekaterih objavljenih fotografij, na novinarje in zaposlene v tehniki pa je izvajal razne hude pritiske.

Tako je dal objaviti 13. februarja letos na prvi strani Slovenca sliko, na kateri se na nenavaden način smehlja z italijanskim veleposlanikom Spinettijem, 5. marca je na prvi strani namestu za temo dneva objavil fotografijo, na kateri se rokuje z ameriškim veleposlanikom Jackovichem (nič nimam proti objavi teh fotografij, vendar ne spadajo na prvo stran), 12. marca se je razburjal, ker je bila na prvi strani spodaj objavljena mala fotografija z javne tribune SDSS o revolucionarnih spomenikih, 13. marca se je razburjal, ker je bila na prvi strani objavljena fotografija, na kateri je poslanka SKD Nada Skuk (Skukova naj bi mu bila namreč konkurentka na prihodnjih volitvah, saj sta oba doma iz Cerknice), 27. januarja je objavil v svojem rednem sobotnem komentarju akrostih **OBREZA JANEZ MŠ** (MŠ sta verjetno, kot so domnevali vsi v hiši, začetnici njegove tajnice Marije Štrbenc), 17. februarja pa akrostih **SLIVNIK JE TIR** (TIR je brano nazaj RIT), 17. februarja pa akrostih **PAPEŽ PRIDE**. Takrat je bilo med novinarji veliko negodovanja nad takim pobalinskim početjem, bile so ideje, da bi mu napisali protestno pismo, vendar iz različnih razlogov potem iz tega ni bilo nič. 9. marca je bila na prvi strani pod naslovom časnika v napovedniku objavljena fotografija njegovega podpisa (!), kot napoved za njegov komentar na tretji strani. Verjetno tudi pri tem gre za svetovni unikum. 15. marca je zelo hudo in z grožnjami nadrl vodilnega v prelomu, ker je opazil na printu prve strani **Sobotnih branj** ob strani napis, kdo je urednik (Marcel Koprol) in urejevalka priloge.

Sam sem imel z njim eno zadnjih "bližnjih srečanj" septembra lani, ko mi je hotel podtakniti, da sem se zlagal, da sem rabil službeni fotoaparatus. Takrat mi je poleg številnih drugih očitkov (nevrednih resnega človeka) tudi zabičal, da moram v uredništvo vsak dan sporočati, kam grem in kje se nahajam. Seveda sem nad temi "pogoji" kar strmel, saj je moje delo in usklajevanje z mojim urednikom potekalo nemoteno in ves čas dobro utečeno. Menda ni potrebno pri tem posebej poudarjati (poleg tega, da je zahteva povsem neresna), da bi mi na tak način dela (nenehno javljanje, kje sem) onemogočilo moje delo, saj gre pogosto za situacije, ki se jih ne da predvideti ali načrtovati.

Vedno so namreč važni rezultati dela, ti pa so bili za razmere, kakršne vladajo za delo na Slovencu, pogosto zelo dobri.

Janez Obreza je s tem, ko me je na zelo grob in neciviliziran način "odstranil z dela v družbi" grobo kršil osnovna pravila medčloveških odnosov. Z načinom odstranitve je grobo poteptal mojo čast in dobro ime.

dalje na strani 12

SENCE STARE JUGOSLAVIJE

Kmalu po odcepitvi 1991 se je razširila skrbi polna govorica, kako da bomo Slovenci sedaj in zanaprej, ko pa smo izgubili južne trge, kjer smo lahko vse prodali. Samostojna Slovenija da pač ne more obstajati. Slovenci da v svoji zgodovini nikoli nismo bili samostojni in da s svojo samostojno državo ne vemo kaj početi.

Iz dejstva, da se je takšna govorica nenadoma razširila po vsej Sloveniji, in da se je takšno mnenje širilo tudi drugod po svetu - objavil ga je npr. celo vplivni list Jerusalem Post o priliki izraelskega obiska na vladni ravni v Sloveniji - je bilo poznavalcem razmer takoj jasno, da se takšne govorice širijo organizirano. Širil pa jih je lahko samo star jugoslovanski aparat preko mreže svojih zaupnikov.

Jugoslovanski "ancien regime" je med slovenskimi ljudmi očitno hotel še nadalje ohraniti jugoslovansko mišljenje. Tako naj bi se, tudi na željo Zahoda, ponovno sklopila neka jugoslovanska skupnost, tretja Jugoslavija, kakor hitro bi se razmere uredile. Nekakšna gospodarska skupnost brez imena "Jugoslavija", ki se ljudem upira. Ta naj bi nekdanjim jugo-republikam odprla ob zahodni podpori perspektive novega razvoja, ker za vključitev v Evropo še niso zrele in kdo ve, če sploh kdaj bojo. Takšna skupnost naj bi ohranjala mir na Balkanu.

Organiziran val govoric o "izgubi južnih trgov" pa pri slovenskih ljudeh ni naletel na ugoden sprejem. Bilo pa je tudi še prezgodaj, da bi namesto tega vrgli med ljudi staro

preiskušeno rečenico: "Koliko pa nas takšna samostojnost košta?" Govorico, ki je vedno vžgala. Zato je jugo-aparat skoval novo geslo: "Poprej je bilo vse boljše!" Tokrat so utrujene ovce zares prislunhile in navrženo rečenico začele blejč ponavljati.

Beseda "pod Jugoslavijo" je bila pri tem nalašč izpuščena, zato da s svojo zoprnostjo ne bi zmotila domnevne idile in da ovce pri tem ne bi slučajno pomislile: Saj je tisto poprej (spomnimo se Markoviča) vodilo v to, kar je sedaj.

Da pri takšnih primerih organiziranega širjenja govoric ne gre samo za igrice, nam kažejo izkušnje iz vzhodne Evrope, zlasti iz Ukrajine in Belorusije. V teh državah sta namreč na zadnjih volitvah zmagali stranki s staro komunistično in kgb-jevsko gardo, ki sta pred volitvami propagirali ponovno navezavo na inkriminirano Rusijo. Ob prišepetavanju starega aparata preko mreže zaupnikov so ljudi prepričali, da bo znova tako kot nekoč, ko je imel vsakdo zagotovljen skromen obstoj. Tisto, kar mu sedanja kriza ogroža.

Obe omenjeni državi imata danes v načrtu celo ponovno uvedbo rublja kot skupne valute z Rusijo. Tako se znova oživlja nekdanja Sovjetska zveza, četudi pod drugim imenom, in moskovski finačni kriminal se bo razširil še na Kijev in Minsk. Podobno temu, kot so se nekoč belgrajski finančni škandali in ropi prenašali na vse jugo-republike in jih izčrpavali. Vendar je za razumevanje tega

POD JUGOSLAVIJO

potice, ali tudi samo cukrček.

Od sedemdesetih let dalje je slovenska partija kljub novi ustavi, ki je odredila porazdelitev oblasti po republikah, v resnici komaj še kaj odločala. Belgrad si je bil namreč že do kraja izgradil svojo podtalno mrežo po republikah, na vseh ključnih mestih, tako da je bila samouprava po republikah le šminka za dom in svet.

Tisti, ki so bili bolj pozorni na to, kaj se godi, so bili na belgrajske manevre opozorjeni ob koncu petdesetih let, ko so se v Delu začela pojavljati pisam, zakaj prodajajo lipicance v tržaške mesnice. Ta pisma bralcev so bila edini način, s katerim je vladajoča partija lahko opozorila slovensko javnost, da se nekaj dogaja mimo nje. Da hoče Belgrad dejansko likvidirati Lipico.

In res so pomagala. Da ne bi bil razkrinkan njegov podtalni aparat, se je prodajanje lipicanskih konjev ustavilo. Lipica je bila rešena, čelo z zavzetostjo Tita, ki se je znova "izkazal", kako zna prislunhiti ljudstvu. Toda prav kmalu je bila likvidirana kobilarna v Dornavi pri Ptujju s kasaškimi konji, ki jih je kmetijska zadruga prodala v Vojvodino. Pisma bralcev so to "nepremišljenost" upraviteljev zadruge lahko le še obžalovala.

Primerov za ropanje in razprodajanje slovenskega imetja, premoženja, imena itd. je še cela vrsta. Pravzaprav je upravičeno vprašanje, kaj je bilo v Sloveniji pred

Človek bi pričakoval, da bojo poročevalska sredstva v samostojni Sloveniji po več letih jasno naredila obračun, kako je bilo v zadnji Jugoslaviji, pa se ni nič takega zgodilo. Če se pa že kje omenjajo primeri zapostavljanja in izkoriščanja Slovenije z belgrajske strani, se vse bolj pripisuje komunizmu in njegovemu sistemu, kot pa resničnemu krivcu, velesrbskemu aparatu, ki je v jugoslovanski državi totalitarno odločal.

Iz Belgrada so prihajala sprva samo direktive, toda kmalu si je njegova klika izgradila v Sloveniji podtalno mrežo svojih zaupnikov na vseh ključnih mestih. Vanjo niso bili rekrutirani samo komunisti, temveč tudi nekomunisti. Od slednjih Slovincem niti na misel ni prišlo, da bi lahko imeli svojega gospodarja v Belgradu. In vendar je bilo tako.

Slovenska partija, ki je bila na oblasti, je morala jemati krivdo nase tudi za zlodela, naročena iz Belgrada in izvedena po njegovem aparatu mimo nje. Bila je dejansko njegova ujetnica. Kdor ni bil poslušen Belgradu, je bil odstavljn. Belgrajski kriminal se je izvajal naprej. Ali si se obdržal ali ne na oblasti, nič se ni dalo spremeniti. Če si bil odstavljn, je tvoje mesto zasedel drugi hlapec, ki je bil nedvomno še bolj skrupolozen in je pokazal v zagnanosti še večjo vnemo, da bi se bolj prikupil belgrajskemu gospodarju in si od njega pridobil večji kos

BITI ODPRT ZA NOVA SPOZNAVANJA

V komunistično slovanskem zanosu po drugi vojni so morali pionirji in mladinci plesati kolo in prepevati: "Kolo zaigrajmo, kolo partizansko... vodil nas je ves čas, dragi Tito. V nove dni, gremo vsi z njim naprej!" V šoli pa so morali na začetku pouka na klic: "Za domovino," odgovoriti: "S Titom naprej!"

Kolo so predstavljal kot "staroslovansko", ki naj bi ga naši domnevni predniki plesali že tam nekje za Karpati, in tudi potem, ko so prišli na Balkan in od tod v Alpe.

V resnici pa Slovenci kola nikoli niso poznali v svojem starem izročilu. Kolo je značilno le za balkanska ljudstva, celo pri Grkih. V slovensko družabno življenje je bilo očitno podtaknjeno, zato da bi se tudi Slovenci navzeli južnoslovanskih navad in se poistovetili v enotno jugoslovanstvo.

Podobno temu so nam kot "staroslovansko" navado, ki pa je očitno srbska, podtaknili tudi sprejemanje s kruhom in soljo. Slovenci takega sprejemanja nikoli nismo poznali. Danes pa ga že mehanično uporabljajo skoraj povsod, ker ga je po zadnji vojni sistematično širilo in razširilo jugoslovansko nadahnjeno polizobražentstvo. Nasi predniki so ljudi sprejemali po zahodni navadi, s kruhom in vinom.

V prepričanju, da gre za nekaj pristno slovanskega, so sprejemanje s kruhom in soljo širili še zlasti slovenski cerkveni krogi, saj cerkvena prireditelj že praviloma ni minila brez tega. K temu so pridali še nekaj domnevno ekumenskega duha zapevši: "Na mnogaja ljeta!" (po srbsko), in nagovorili škofa, če je bil na obisku, z "vladiko".

Vnašanju jugoslovanstva v preprosto slovensko pamet se je že po prvi vojni pridružil pesnik Oton Zupančič, ki je zapel "V zarje Vidove!" in si s tem napravil kariero umetnika. V nasprotnem primeru bi mu očiten pesniški talent ne pomagal.

Taktika je bila docela ista kot pri Miklosichu, ki bi mu prav tako vsa njegova nadarjenost ne pomagala do velike

kariere na dunajski univerzi, če bi bil slovenščini dal priznanje kot starodavnemu jeziku, in bi bila s tem pred nemščino, ki je modern jezik. Zato je pri slovenskih besedah skorajda že sistematično lažno navajal, da so izposojene iz stare ali srednje visoke nemščine.

Da jugoslovanstvo v prvi Jugoslaviji prinaša uspeh, se je očitno zavedal tudi pisatelj Finžgar in spisal roman "Pod svobodnim soncem", nekakšno južnoslovansko udrihnico. V njem vsi južni Sloveni, mladci in deklice, hodijo v Bizanc. Ti Sloveni naj bi bili tudi Slovenci oziroma takrat še Karantanci, ki pa v resnici niso prav nikoli imeli stikov z Bizancem in Balkanom. In vendar je danes slovenska javnost, po zaslugi ganljivega Finžgarjevega romana, prepričana o naših prvotnih zvezah z Bizancem in seveda z Balkanom.

V ta namen so zlorabili tudi poslanstvo svetih bratov Cirila in Metoda, ki naj bi nekako sakralizirala panslovanstvo in jugoslovanstvo, nam prinašala "Lux ex Oriente" (luč z Vzhoda) kot pravo narodno vero, kot je sanjalo naivno slovensko izobraženstvo. Vzhod, panslovanstvo in pravoslavje naj bi Slovence rešili pred nasiljem nemštva oz. germanstva ter latinstva.

Po več kot 70-tih letih panslovanskih, jugoslovanskih in vzhodnjaških blodenj je več kot jasno, kakšni so rezultati panslovanske in balkanske utopije (kriminal, mafija, droga...). Slovenski človek, če bo hotel srečo svojih otrok in mladega rodu, se bo moral osvoboditi varljivega čara ideologije slovanstva in jugoslovanstva. Moral bo začeti odkrivati svoje lastne kulturne in zgodovinske korenine, slovenske narodne vrednote, ki mu jih doslej niso prikazovali v pravem pomenu. Zgraditi bo moral pristno slovensko idejno stavbo. Le tako si bo priboril svoje ime in mesto v svetu.

Zanimivo je, da nam družbena veda na vprašanje: "Kaj je moderno?", odgovarja: "Biti odprt za nova spoznavanja!" Ne gre torej za leta, temveč za odprtost duha, za spoznanje in odkrivanje bistva.

že potrebno nekoliko gospodarskega znanja oziroma zanimanja, ki ga množice ne zmerejo.

Stara Jugoslavija je tudi v Sloveniji zapustila aparat svojih zaupnikov, ki z organiziranim širjenjem govoric in drugimi metodami vpliva na slovensko javno mnenje. Slovenski ljudje naj bi postopoma uvideli, da samostojna Slovenija ni mogoča in se sprijaznili s tem, da Slovenijo znova porinejo v neko tretjo Jugoslavijo, kakorkoli bi se že imenovala.

Kako naj bi ta tretja jugoslovanska skupnost izgledala? Nekdanje jugo-republike bi bile na zunaj samostojne države. Toda njihova samostojnost bi bila le papirnata. Bile bi podobne bananskim republikam, saj bi vsi izvoznouvojni posli in veliki zaslužki od tega, pa krediti in financiranja ipd. potekali preko nekega središča, ki bi bilo (kje pa drugje?) v Belgradu. Velesrbski lobby bi znova gospodoval nad nekdanjimi republikami, povezan s svetovnimi monopoli.

Da bi se slovenska pamet takšnim naklepom ne zoperstavila, je potrebno med njo ohraniti prepričanje o večnih hlapcih in deklah, ki morajo biti Belgradu še hvaležni, da jih je zaščitil pred grozečim nemštvom, pred katerim samostojna Slovenija očitno ne more vzdržati.

Takšno stanje smo imeli že leta 1918, ko nas je peščica nesposobnih in tudi podkupljivih politikov v nastali paniki brezglavo porivala v "zarje Vidove", pod jugoslovanski oz. srbski jarem, ki je pod krinko bratstva in enotnosti trajal celih 70 let. Ali se bo tisto usodno leto spet ponovilo?

beograjskim ropom in uničevanjem sploh še varno? Za rop nad kostanjevimi gozdovi so si izmislili, da si je razširil kostanjev rak. Sekali so jih na debelo in kostanjev les - izvažali. Še pred nekaj leti je njih podtalna organizacija uprizorila lov na vaške orehe, češ da "delajo senco" in napita sodrga je vse posekala, udba pa ob orehovini dobro zaslužila. To se še vedno dogaja. Dediščina nekdanje Jugoslavije in njenega aparata. Da potem ne govorimo o uničenju štajerskega sadjarstva, plemenitih sort jabolk, vinogradov... Razni partijci, ki so vse to gledali, so morali molčati. V skrajnem primeru bi imeli lahko tudi smrtno nesrečo.

Kot da ne bi bilo že tega dovolj, so tudi po slovenskih šolah začeli nameščati ljudi, ki so učili po srbsko. Na primer tuje jezike preko srbskih knjig, ker slovenskih (po tihi belgrajski direktivi) še ni bilo na razpolago. Nadalje matematiko, fiziko ipd. Učiteljem je bilo zagroženo, da ne smejo na pritožbe staršev protestirati, govoriti o tem, češ da smo v državi vsi enaki. Le zakaj se danes o vsem tem molči

Lahko bi naštevali, toda dovolj bo, če koga še skomina po dobrih časih, ko so nas Srbi s svojo armado menda varovali, bi rekel Kučan, pred grožnjo Nemcev, Italijanov in nas - že leta 1918 - rešili nemškega tisočletnega jarma (in nam nadeli svojega).

Župnijska hranilnica
in posojilnica "Slovenia"

Vam nudi razne finančne usluge. Posojila za luče, avtomobile, potovanja, študij itd. Vaši prihranki pa se obrestujejo po najvišji možni stopnji.

Poslužite se naše
slovenske finančne ustanove!

URADNE URE

725 Brown's Line, Etobicoke, Ontario M8W 3V7
Tel: 416 255-1742 Fax: 416 255 3871

Monday, Tuesday, Wednesday...9:30 a.m. - 4:00 p.m.
Thursday - Friday.....9:30 a.m. - 7:30 p.m.
Saturday.....9:00 a.m. - 12 noon.

618 Manning Ave., Toronto, Ontario M6G 2V9
Tel: 416 531-8475 Fax: 416 531-8533

Monday, Tuesday, Wednesday...9:30 a.m. - 4:00 p.m.
Thursday - Friday.....9:30 a.m. - 7:30 p.m.
Saturday.....9:00 a.m. - 12 noon.

Villa Slovenia
23 Delawana Drive, Hamilton, Ontario L8E 3N6
Tel: 905 578-7511 Fax: 905 578 5130

Thursday.....3:30 p.m. - 7:30 p.m.
Friday.....12:30 p.m. - 7:30 p.m.
Saturday.....9:00 p.m. - 12 noon.

Dom Lipa, Etobicoke Ontario
(For residents only)

Wednesday.....3:00 p.m. - 4:00 p.m.

SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE

Komenskega 11, 1000 Ljubljana, Slovenija
Tel. 061/314 086, Faks 061/301 143
Ljubljana, 23. april 1996

INFORMACIJA SDS

1. SDSS SPREMENILA KRATICO

Ob zadnji spremembi statuta je Socialdemokratska stranka Slovenije spremenila svojo kratico iz dosedanje SDSS v SDS. Vse drugo v imenu stranke ostaja nespremenjeno, tudi vrtnica ostaja razpoznavni simbol stranke.

2. SDS ZAČELA ZBRATI PODPISE PODPORE ZA REFERENDUM ZA SPREMEMBO VOLILNEGA SISTEMA IN ZA ZAČETEK SPREMEMBE USTAVE

SDS je že skoraj pred mesecem dni vložila predlog za zakonodajni referendum o spremembi volilnega sistema. Temu je sledil neverjeten odziv med strankarskimi vrhovi, ki je rezultiral v še dveh referendurnih zahtevah za spremembo volilnega sistema - zahteva Državnega sveta v nadaljevanju (DS) in skupine poslancev. SDS ocenjuje, da je referendurno vprašanje v zahtevi DS nedodelano in da volilni sistem, ki ga predlaga DS, ne omogoča v vseh primerih takšnega izračuna mandatov, kot ga zahteva slovenska Ustava.

Referendurno vprašanje, kot ga je oblikovala skupina 35 poslancev vladnih oziroma provladnih strank, pa ne ponuja nobene bistvene izboljšave obstoječega, do skrajnosti deformiranega proporcionalnega volilnega sistema. Po predlaganem sistemu skupine 35 poslancev vladnih in provladnih strank bi namreč tudi v prihodnje nekateri volilni okrajji imeli v parlamentu po tri poslance, nekateri pa nobenega. Enakomernjša zastopnost volilnih enot ne pomeni v praksi skoraj nikakršne izboljšave, saj so enote prevelike (vsaka obsega 11 volilnih okrajev in okrog 200.000 volilcev). Volilnemu okraju v Kočevju npr. prav nič ne pomaga, če bosta namesto poslanca iz njegovega okraja v parlamentu sedela dva poslanca iz ljubljanskega dela njihove skupne volilne enote. Prav tako npr. volilnega okraja Idrija ne bo ustrezno zastopal drugi ali tretji poslanec, izvoljen v volilnem okraju v Kranju, ki je v isti volilni enoti (ali obratno). Ob predlogu skupine 35 poslancev se v SDS tudi sprašujejo, kako so lahko poslanci, še posebej tisti iz vrst SKD, ne omogoča na 200.000 Slovencev po svetu, saj zanje ne predlagajo nobenega zastopstva v Državnem zboru.

SDS ocenjuje, da sta tako deloma predlog DS kot tudi predvsem predlog skupine poslancev izraz strahu nekaterih doobra korumpiranih in kompromitiranih strankarskih oligarhij pred neposrednimi volitvami, pri katerih bi o poslanskih mestih resnično odločali volilci. Najbrž na listi 35 poslancev ni slučajno na prvem mestu podpisan poslanec LDS Tone Anderlič, ki se je v tem mandatu tako "priskupil" volilec, da se sedaj upravičeno boji neposrednih volitev. Volilci v Sloveniji namreč odločno podpirajo neposredne in poštene volitve poslancev, kar je mogoče uresničiti samo z dvokrožnim večinskim volilnim sistemom. Ker je bil namen obeh vloženih zahtev DS in skupine 35 poslancev predvsem preprečevanje resnih pozitivnih sprememb volilnega sistema, sta bili napisani na hitro, strokovno pomanjkljivo in sta v nekaterih točkah v praksi neuresničljivi.

Državni svet in skupina 35 poslancev sta s svojimi vložitvami referendurnih zahtev odločno zavrnili vse tiste, ki so trdili, da referendum in sprememba volilne zakonodaje po predlogu SDS pred letošnjimi volitvami nista možni. Če ne bi bili, potem najbrž takih zahtev ne bi vlagali.

SDS bo vztrajala pri svoji zahtevi za neposredne in poštene volitve in bo v ta namen izkoristila ustavno in zakonsko možnost ter zbrala podporo 40.000 volilcev. Zbiranje podpisov podpore za spremembo volilnega sistema in za začetek postopka za spremembo Ustave za odpoklic poslanca se je začelo v torek, 23. aprila in bo potekalo do petka, 21. junija. Zakon nedvomno določa, da mora Državni zbor roku 30 dni razpisati referendum, če bo stranka uspešno zbrala 40.000 podpisov.

SDS zahteva od ministrstva za notranje zadeve, da na upravnih enotah in njihovih izpostavih omogoči pogoje za dejansko izražanje podpore referendurni pobudi SDS. Socialdemokratska stranka zahteva tudi ustrezne pogoje za izražanje podpore s podpisi za invalide in ostarele osebe na vseh upravnih enotah. Vsako onemogočanje ne glede na izgovore se bo štelo za oviranje z Ustavo zagotovljenih pravic državljanov Slovenije.

SDS bo povabila v Slovenijo opazovalce različnih mednarodnih vladnih in nevladnih ustanov, ki se bodo lahko na kraju samem prepričali, ali so državni organi poskrbeli za korektno izražanje ljudske volje pri zbiranju 40.000 podpisov in kasneje na referendumu.

SDS ne nasprotuje, da se istočasno izvede referendum, na katerem se državljanom Slovenije ponudi izbira med tremi volilnimi sistemi: dvokrožnim večinskim (SDS), deformiranim proporcionalnim (skupina 35 poslancev) in kombiniranim (dopoljen predlog DS). Naj tudi o volilnem sistemu odločajo volilci.

Volitve, ki bi bile izvedene po drugačnem volilnem sistemu, kot pa bi ga izbrala ljudska volja na referendumu, bi bile nelegitimne.

SDS je zgrožena nad izjavami nekaterih strankarskih veljakov, ki trdijo, da so slovenski volilci preneumni, da bi razumeli razlike med volilnimi sistemi. Kljub jasnim rezultatom javnomnenjskih raziskav, ki pričajo, da več kot 80% prebivalstva Slovenije natančno ve, kako bi se opredelila glavo izbiri volilnega sistema, so takšno izjavo v zadnjih dneh kar vrstijo.

SDS ugotavlja, da je bila njena pobuda za spremembo Ustave, s katero bi bilo možno na predčasnih volitvah zamenjati posameznega poslanca v volilnem okraju, označena kot profiustavna. V demokratični in pravni državi je takšna trditve lahko le izraz globoko zakoreninjene totalitarne miselnosti, saj je jasno, da je vsaka pobuda za spremembo Ustave legitimna, še posebej, če je izražena na način, opredeljen v Ustavi in zakonu.

Socialdemokratska stranka Slovenije ne podpira mešetarjenja vodstva strank, s katerim bi se skušalo manipulirati ali izigravati voljo državljanov ali njihovo pravico, da z referendumom odločajo o najpomembnejših vprašanjih. Volilni sistem je gotovo eno najpomembnejših političnih vprašanj. Noben strankarski dogovor ne more in v demokratični državi tudi ne sme nadomestiti volje volilcev. Stranke so izraz političnih interesov in opredelitev volilcev in ne obratno. SDS pristaja samo na tisto dogovarjanje med parlamentarnimi strankami, katero bi imelo za cilj ustvariti pogoje za čim bolj jasno in nedvoumno odločanje slovenskih volilcev o volilnem sistemu.

SDS pozdravlja načelno podporo, ki jo je dvokrožnemu večinskemu volilnemu sistemu javno izrazilo vodstvo SLS.

Ljubljana, 9. maj 1996

1. JAVIER SOLANA SE JE SREČAL S PREDSEDNIKOM SDS

Predsednik Socialdemokratske stranke Slovenije Janez Janša se je v torek, 30. aprila 1996, sestal z generalnim sekretarjem Nata, g. Javierjem Solano med njegovim obiskom v Sloveniji. Gospod Solana je menil, da je pomembno ob pogovorih o članstvu neke države v Natu poznati tudi stališče opozicijskih strank. Janez Janša je g. Solano seznanil s stališčem SDS, ki je ves čas podpirala prizadevanja Slovenije za članstvo v Natu. Na predlog predsednika SDS, ko je bil le-ta še obrambni minister, je slovenski parlament spomladi leta 1993 tudi sprejel odločitev o tem, da je interes Slovenije članstvo v Natu. V Sloveniji je trenutno, z manjšimi izjemami (Združena lista - nekdanji komunisti), glede te odločitve dosežena visoka stopnja soglasja političnih strank. Slovenija je tudi podpisnica Partnerstva za mir in ima pred drugimi vzhodno in srednje evropskimi državami pri vključevanju v Nato najmanj dve prednosti, je poudaril Janez Janša.

Slovenska vojska je edina svoj obrambni sistem začela graditi na novo, zato že zdaj v veliki meri ustreza standardom, ki jih ta vojaška organizacija od svojih članic zahteva. Druga prednost pa je dejstvo, da Slovenija ni nikoli bila članica Varšavskega pakta. Države članice Nata morajo imeti tudi primerljive demokratične ureditve in vrednote. Sogovornika sta se strinjala, da je vprašanje skupnih vrednot temeljna dilema pri širitvi Nata. Dejstvo je, da mora vojaška zveza natančno vedeti, kakšne vrednote brani na principu solidarnosti, saj se nihče ni pripravljen boriti samo za paragrafe.

2. SDS USPEŠNO ZBIRA PODPORO ZA REFERENDUM

V torek, 23. aprila, je SDS začela z zbiranjem podpisov za referendum o spremembi volilnega sistema po geslu "za neposredne in poštene volitve". Od 40.000 podpisov, ki jih potrebujejo, da parlament razpiše referendum, je stranka do 8. aprila zbrala 20.000 podpisov. Ob tako velikem odzivu bo SDS zbrala zadostno podporo veliko pred iztekom roka, ki ga je za zbiranje podpisov razpisal predsednik Državnega zbora.

INFORMACIJA O POLITIČNEM-DUHOVNEM STANJU PRI SLOVENCIH ANNO 1996

Pripravek za "Svobodno Slovenijo" Buenos Aires in "Slovensko državo" v Torontu.

Informacija o političnem-duhovnem stanju pri Slovencih anno 1996.

Opis na osnovi dveh anonimnih pisem, ki jih je dobil moj prijatelj Franci Kindlhofer iz Bleda, ko je napisal za "Delo" kritično pismo o delovanju komunistov takoj po vojni v Celju. Bil je še majhen otrok, pa so mu mater odpeljali v "Pisker" (zapor), odkoder se ni več vrnila. Pismo je rokopis. Moje ev. komentarje bom označil. Mislim, da se bodo naši rojaki v "zgornji" in "spodnji" Ameriki čudili...

Tukaj prepis pisma:

Gospod Kindlhofer!

Članek katerega ste objavili v Delu dne 16.3.96, v njem želite razvrednotiti resnico, katero je napisala g. Cjuha. Verjetno vam resnica ne ugaja, zato ste napisali pamfletni članek. Po koncu vojne (poznam situacijo, ker nisem bil otrok, kot ste bili vi), prav gotovo, poštenim in zavednim Slovincem in Slovincem ni bilo potrebno bežati iz domovine, ker je bilo dovolj dela in veselja doma. (Op.: da človek tudi beži pred političnim terorjem, je piscu neznan). Bežali so le tisti, ki so imeli na glavi preveč masla, prav tako tudi nekateri otroci tistih staršev, ki so sodelovali z okupatorjem iz članka je razvidno, da ste bili tudi vi med temi otroci in kljub temu ste ostali v Sloveniji in se v socializmu nã katerega danes pljuvate) izobraževali, imeli službo, stanovanje, morda imate tudi hišo. (Ko bom prvič prišel na Bled se bom pozanimal, kdo ste in kaj imate). (Op.: Mož ima policijski značaj.) Če bi okupatorji in njihovi hlapci zmagali, bilo bi premalo kraških jam za udeležence NOB in za njihove otroke. (Op.: Odkod jim je le to znanje? Tako prekrivajo svoje poboje.) Poznam tudi take, ki so iz avanturizma (ne iz političnih motivov) emigrirali in se čez nekaj let spet vrnil v svoj kraj. (Op.: in bili za nekaj let, ca 10 l. zaprti, tega mož ne pove...)

Verjamem, da je OZN-a mnoge ljudi zaprla in so nekateri z življenjem plačali za njihovo izdajalsko delo. Na žalost pa je bilo med takimi tudi nekaj nedolžnih in so zato kasneje, sami ali njihovi svojci dokazali pomoto in so bili potem rehabilitirani. (Op.: To ni resnica, nihče ni bil popolnoma rehabilitiran, niti Golootočani-komunisti in partizani.) Čudim se, da vaša mati ni bila rehabilitirana, verjetno ni bilo dovolj trdnih dokazov, saj tudi v članku niste hoteli napisati vzrok njene aretacije i smrti. (Op.: S takšnim formuliranjem podtikuje Kindlhoferju, - "ni hotel napisati vzrok", - neodkritost, to je metoda hudobnežev.) Vsi kolaboracionisti (izdajalci) so po vojni zatrjevali, da so nedolžni, potem se vprašamo odkod so v Sloveniji prišli: belogardisti, ovaduhi, izdajalci, po vašem mnenju, verjetno iz kake druge države. Prav zaradi njih je bilo toliko žrtve: starši so ostali brez otrok, žene brez možev in obratno, dekleta brez fantov itd. Vse to zanikati, ker nočete priznati resnice in priznati samo eno plat medalje. Resnica ima najbolj boleče trnje.

Silvo Oražen l.r.

(Op.: naslova ni)

Facit: Že dejstvo, da mož ne navaja svojega naslova, kaže, da se ne čuti kot pravičnež. Tipično je, da ni besedice o revoluciji, socializmu, komunistični partiji,

Titu, Kardelju.... Zdaj vsi KP zamolčujejo. Že samo to dejstvo dokazuje, da je mož "Silvo Oražen" neverodostojen, da namerno zavaja in laže.

Karl Cepl

Nadaljujem z dopisnico na naslov g. Kindlhoferja iz Bleda, tukaj popolnoma anonimno, podpisano s "Poznana Celjanka". Povod je isti kot pri Silvo Oraženu, če ta oseba sploh obstoja. To besedilo nam odkriva vso psiho bivših partijcev. Oglejmo si, kaj piše tovarišica "Poznana Celjanka":

Franci Kindlhofer, (poštni žig:Rimske Toplice
Rebr 11, Zasip 3272 10.03.94 14)
64260 Bled

"Ne zasmehujte ljudi, ki so trpeli bili ponižani in pokončani, ker so ljubili slov. narod, svoj dom, našo govorico, naš boj proti tujcem.

Vaša mama je "srečno" živela pod Nemci in zato je tudi tako žalostno končala. Je izdala svoj narod?

Vam je mogoče kaj znano, kako so celjski nemčurji pljuvali na pretepeno in ponižano (pozneje ustreljeno) partizanko Čečovo?

Sedaj pa pričakujete, da bi te ljudi rehabilitirali in pomilovali?

Poznana Celjanka"

Le zakaj se ta "Poznana Celjanka" ne upa odprto ugovarjati g. Kindlhoferju? Tudi jaz sem že prejel pisma slične vsebine od partijcev brez podpisov. Prepričan sem, da so se pisci takšnih umazanij v času komunističnega režima naučili zahrbtnost, streljanja iz zasede. Zdaj pa niso v stanju se kulturno obnažati in nasprotniku dostojno in odprto povedati svoje mnenje. To je kaj huda posledica socializma.

Kaj naj pove fraza: "Vaša mama je "srečno" živela pod Nemci in zato je tudi tako žalostno končala."? Srečno v narekovaju in podčrtano. Celjanka pač meni, da je Kindlhoferjeva mama bila zadovoljna pod Nemci in zato je njen "konec" = smrt ali likvidacija vendar logična zadeval Moralnih pomislekov nima, niti se ne vpraša, če je mama sploh bila Slovenka? Kaj pa če je bila Nemka?

Kako so tokrat po vojni komunisti ugotavljali, kdo je bil izdajalec? Ali so mu to morali sodno dokazati in ali se je sploh obtoženi lahko branil? Vse to Celjanko ne zanima. Ker so baje nemški Celjani pljuvali po partizanki Čečovi, ona jih imenuje "nemčurji", je upravičeno pobiti vse Nemce? To je komunistično postopanje, ne le v Celju, marveč povsod.

Tudi ona ne omenja niti z besedico revolucije in vodilne vloge komunistov. Gotovo so se dogovorili, zdaj revolucijo in partijo zamolčati, čeprav so 50 let učili narod, da so komunisti razpihali revolucijski upor in ustvarili socializem. Tudi to dejstvo je dokaz, da se komunisti v resnici čutijo že krive vseh mogočih nemoralnih dejanj.

V Sloveniji je trenutno grdo. Lepa domovina je bolna. Ljudje so popolnoma brez orientacije in volje si urediti pravno državo. Krivi so komunisti, ki še kar naprej izpodkupujejo vsako delovanje v korist razkritja zgodovinskih resnič.

Pozdravljam Vas vse tam preko morja!

Karl Cepl,
Sachsenweg 3
7050 Waiblingen

John E. Krek's Slovenian Credit Union Slovenska Hranilnica in Posojilnica Janeza E. Kreka

Canada's first Slovenian Credit Union

Prva Slovenska Hranilnica in Posojilnica v Kanadi

OFFICE HOURS / URADNE URE

747 Brown's Line
Etobicoke, Ontario M5B 3V7
(416) 252-6527

Monday	10 am - 4 pm
Tuesday	10 am - 8 pm
Wednesday	10 am - 4 pm
Thursday	10 am - 8 pm
Friday	10 am - 8 pm
Saturday	9 am - 12:30 pm

646 Euclid Avenue
Toronto, Ontario M6G 2T5
(416) 532-4746

Tuesday	12 am - 8 pm
Thursday	12 am - 8 pm
Friday	10 am - 8 pm
Saturday	10 am - 1 pm

JEK
SLOVENIAN CREDIT UNION

SERVICES

Chequing
Savings
Term deposits
RRSP
RRIF
Loans
Mortgages
Line-of-Credit
MASTERCARD
Banking machine card
Travel insurance
Travellers Cheques

USLUGE

Čekovni račun
Hranilne vloge
RRSP / RRIF
Hipotečna posojila
Osebna posojila
Kreditna karta MASTERCARD

OB 90-LETNICI MAJORJA PAUL H. BARRE-JA

Krajevni odbor društva TABOR je v nedeljo, 21. aprila 1996, priredil slavnostno kosilo na čast kanadskemu majorju Paul H. Barre-ju ob njegovi 90 - letnici v slovenski restavraciji Linden.

Kmalu po dvanajsti uri - opoldne - so se gostje že začeli zbirati v dvorani in malo pred eno uro sta, Peter Pavlin in njegova žena Štefka, pripeljala gosta v dvorano, kjer smo vsi stoji pozdravili z velikim aplavzom tega velikega dobrotnika in prijatelja slovenskega naroda.

Program je vodil sin pokojnega predsednika Staneta Pleškota, inž. Ciril Pleško. Govorili so razni predstavniki društev: predsednik TABORA, Blaž Potočnik, inž. Ciril Pleško, Luka Jamnik je odlično podal življenjsko pot majorja Barre-ja, njegovo vojaško kariero ter omenjal, kako je na lastno odgovornost v Vetrinju ustavil vračanje ostalih domobrancev in civilistov koncem maja leta 1945. Ga. Ema Pogačar ga je pozdravila v imenu Slovensko-kanadskega sveta in prebrala pozdrave in čestitke društev protikomunističnih borcev TABOR iz Argentine, Clevelanda, številnih Slovencev iz Washingtona, New York-a, Društva Zedinjena Slovenija iz Argentine in Izseljenskega društva Slovenija v svetu iz Ljubljane. Prof. Jože Petrič pa nu je izročil pozdrave John Corsellisa ter grofa Tolstoja iz Anglije.

Z enominutnim molkom smo se spomnili pred dobrimi štirimi meseci umrlega dolgoletnega predsednika TABORA Staneta Pleškota.

Prisotna sta bila tudi duhovnika gg. Jože Časl in Pavle Novak, ki je zmolil molitev pred kosilom.

Major Barre je kljub visoki starosti delil veselo razpoložnje med gosti in imel na koncu programa zahvalni govor.

V dvorani je vladalo slavnostno razpoloženje in okoli pete ure popoldne so se začeli gostje počasi razhajati na svoje domove s prijetnimi občutki, da so počastili človeka, ki je rešil gotove smrti preko 6.000 Slovencev.

Predsednik društva TABOR je naprosil navzoče za pomoč pri nabirki za spominsko ploščo v Šentrupertu na Dolenjskem. Deklici v narodnih nosah - Adrianna in Nataša - sta v dobrih 15. minutah nabrali 1.000 dolarjev, katere je predsednik TABORA, Blaž Potočnik, izročil soborcu Stanetu Lamovšku, ki bo nabrano vsoto poslal v Šentrupert.

Ta slovesnost nam bo ostala v trajnem spominu in vsi želimo najorju Barre-ju še mnogo zdravih let v življenju!

Toronto 21. aprila 1996

Predsednik krajevnega odbora TABOR,
Blaž Potočnik

Major Paul H. Barre govori gostiteljem.

Skupina vetrinjskih prezivelih resencev, prisrčno pozdravlja Majorja.

Major Paul, Herbert Barre!
Friends!

Good afternoon!

With us today is an old friend and distinguished gentleman, Maj. Paul, Herbert, Barre.

To explain his presence among us, a short biographical sketch will convince us of his rich and very interesting life.

Biographical Sketch

Paul Herbert BARRE

Born: February 22, 1906, Montreal, Quebec, Canada

Education: Montreal: High School and Technical College

Civil Occupation:

Aug. 1927 to Mar. 1971 Except war years: Sept. 1939 to Dec. 1945 Canadian Laundry Machinery Co. Ltd. Toronto, Ontario

- factory
- mechanical drawings,
- demonstrator,
- sales engineering, and
- Manager, Quebec Province, at Montreal.

Military Service

1923 Joined The Royal Montreal Regiment as private
1927 Commissioned as an officer
1939
September Became Captain; Promoted to Commander of "C" Company upon mobilization
October Volunteered to go overseas and promoted to Major in Aldershot, England.
1941 Appointed Second-in-Command to Lieutenant-Colonel J.A. Calder
1943 Seconded to proceed on Civil Affairs Staff course at Wimbledon, England.
Served in Allied Military Government with USA 5th Army, 36th Division, General Mark Clark. Attached to the 32nd Texan Division, from North Africa landing at Salerno, Italy.
Awarded E.D. (Efficiency Decoration) in Italy.
1943-1945 Served as Provincial Officer, later Provincial Governor, in Ferrara, Italy from September 43 to May 45.

1945

May Appointed to join British 8th Army (5 Corps) at Klagenfurt, Austria. Organized refugee camp at Viktring. Mediator in negotiations with Field Marshall Alexander and Dr. Mersol, Slovenian refugee representative. Succeeded in the prevention of returning 6,000 civilians against their will to Yugoslavia.

Member of AMGOT (Allied Military Government of Occupied Territory).

June In Murzzuschlag to liaise with the USSR troops for the return of Austrian prisoners of war.

October Return to Montreal.

Peace Time Service with The Royal Montreal Regiment:

- Commanding Officer's Advisory Committee
- Regimental Kit Shop
- "Old Guard" Battalion
- 75th Anniversary Battalion
- Editor of Volume 3 of the Regimental history, 1945-1989.

Work done at refugee camp at Viktring documented in the following books:

- Tolstoy, Nicolai. The Minister and the Massacres. Century Hutchinson Ltd., London, 1986, pages 288-304.
Kozina, Vladimir. Slovenia, the Land of My Joy and My Sorrows, Historical Commission of Tabor ZDSPB, Toronto, Comacle 1988.

In a few weeks it is going to be exactly 51 years, since the Viktring tragedy, when Maj. Barre, as a young soldier, with his clear thinking, took an extraordinary, personal decision, to disobey superior military order, based on the Yalta agreement, namely, to return all military formations, including civilians, to their native countries.

About 11 thousands of our men had already been sent back to a cruel and torturous death under the guise of a well planned deception, that stated: "Trust us! You are going to Italy!"

A few of them escaped, came back, trying to explain to the Slovenian political, military leaders and major Barre, what is going on, on the Austrian - Yugoslav border.

They told them:

"The British army in Austria is sending our men back to Yugoslavia and some of them were already

- on Austria - Yugoslav border - murdered, mowed down with machineguns."

However, when it came to repatriating the thousands of remaining civilians, Major Barre said: No!

His decision was based on the following reasoning:

"Had we been at war and my superiors tell me to charge the enemy, I can't refuse that. But the war was over. Why kill more people? That was my stand!"

Major Barre's decision came, when a junior British officer passed on the oral instruction from his superiors, ordering the refugees on the transports, and later, on the trains at gunpoint.

The Canadian officer, Maj. Barre, knew very well, what was happening and was deeply convinced, that they would be sent back to Yugoslavia to certain death.

Unable to openly disobey an order from a superior officer, Maj. Barre spontaneously used the most effective weapon devised against bureaucracies, military and others. He insisted on getting the order in writing. Major Barre never received it.

The historical meeting, between the Commander in chief for the Mediterranean area, Field Marshal Alexander, Maj. Barre and dr. Meršol, Slovenian refugee representative, was the turning point of the Viktring tragedy.

The High Command who had given the order, had changed its mind and thousands of civilians were safe.

Allow me to continue and open wide the curtains of history.

The Viktring tragedy and the others, that followed the Yalta agreement, would never have happened, if Josip Broz Tito had not been helped to power by Winston Churchill and had there not been traitors

dalje na strani 9.

OB 90-LETNICI MAJORJA PAUL H. BARRE-JA

among the British intelligence, particularly Fitzroy Maclean, who was sent by Churchill as a liaison officer to Tito's partisans and Maj. Klugman with his school chums: Guy Burgess, Kim Philby, Donald Maclean, Anthony Blunt and others who were later all unmasked as Soviet agents.

As a result Maj. Klugman was able to control intelligence informations during the war from Cairo. What did he really do? He altered, destroyed or fed misleading reports, lauding Tito's partisans and bad-mouthing numerically stronger, democratic, western oriented anticommunist forces.

More and more evidence has turned up in recent books: Churchill as War Leader, by Richard Lamb; The Fourth Man, by Andrew Boyle; Conspiracy of Silence, by Simon Freeman and Barrie Penrose, and many others.

In his writings Richard Lamb concluded, that Churchill's decision to back Tito, was "a disaster for the Yugoslav people."

Forty-five years later the British newspaper The Sunday Telegraph reported, that, at dinner in Brussels in December 1945, Churchill had confessed:

"During the war I thought, I could trust Tito.... but now I am aware I committed one of the biggest mistakes of the war."

Yes, an honest admission from a great man, yet, too late to save the hundreds of thousands of post-war victims.

With Maj. Barre's help and understanding the Slovenian refugees slowly recovered from the terrible shock and started to think about their future.

Many emigrated into different countries around the world, organizing small Slovenian communities,

oasis of freedom and democracy, and continuously hoped, that one day, freedom and democracy will replace in our native country and around the world the communist tyranny.

It did happen 5 years ago. But the traces of the communist tyranny are still there, alive and very strong.

It will take many more years, perhaps decades, to completely replace them with the freedom and more democratic ideas.

Maj. Barre! All of us, survivors, of Viktring tragedy, with our children and grandchildren, thank You for Your unselfish, heroic stand and help in our hours of need. Thank You!

Ludvik Jamnik

Major Paul H. Barre

On the very special occasion of your 90th Birthday, the Slovenian community of Cleveland, Ohio is proud to present you with this token of our deepest appreciation for helping so many of our people after the Second World War, particularly during the Vetrinje tragedy. God bless you.

Izseljensko društvo Slovenija v svetu

Štula 23, 1210 Ljubljana-Šentvid, tel. / faks 386 61 152 1008

Ljubljana, 20. 4. 1996

Spoštovani g. Mayor Barre!

V imenu Izseljenskega društva Slovenija v svetu Vam voščimo vse najboljše za Vašo 90-letnico.

Naj dobri Bog Vas ohrani še dolgo dolgo.

Ker ste storili za naše begunce, Slovenija ne bo pozabila nikoli! Hvala in Bog Vam povrni, g. Mayor Barre.

Za ID Slovenija v svetu
Boštjan Kocmur
predsednik

Društvo protikomunističnih borcev - Tabor, Argentina

Calle 24 No. 4391, 1884 Berazategui, Bs. As., Argentina

Spoštovani g. Mayor Barre!

Preživeli protikomunistični borci se pridružujemo čestitkam za Vaš življenski jubilej in Vam hvaležno kličemo:
Še na mnoga leta!

Starešina:

Ivan Korošec

ZAHVALA MAJ. PAUL H. BARRE-JA

Dear Friends;

Mtl, 3 May 96

Once again I find myself indebted to you for your letter April 26th., along with the photographs taken on Sunday, 21st April at the lovely luncheon at the Linden Restaurant, and also for the testimonials from Chicago, Washington, D.C., Cleveland, Argentina and Ljubljana. I must say that I find the Slovene people most generous and kind and may God bless you all. Frankly, I am embarrassed by your generous kindness.

All I can say - if I have not already done so - is THANK YOU ALL.

Most sincerely yours,

Slovenians of the Washington, D.C. & New York Metropolitan Area

April 19, 1996

Major Paul H. Barre
22 11, 3055 Deeleble #301
Montreal, QUEBEC H4N 1C7

Dear Major Barre:

The Slovenians living in Washington, D.C. and New York remember with gratitude the generous help and assistance you extended to the Slovenian refugees in Carinthia, Austria, at the time of their greatest need in 1945.

We join all those who are wishing you the best for your 90th birthday. God bless you.

With sincerest appreciation and respect,

Conrad P. Mejac, Stanley Sustersic and Vladimir Pregelj for the Slovenians in Washington, D.C. and New York Metropolitan Area on April 19, 1996

ZEDINJENA SLOVENIJA ESLOVENIA UNIDA

RAMON L. FAICON 4158
(1407) BUENOS AIRES
TEL: 636-0841 - FAX: 636-7421

Buenos Aires, April 20, 1996.

Major PAUL H. BARRE
22 11 3055 Deeleble #301
Montreal - Quebec - H4N 1C7

DEAR MAJOR PAUL H. BARRE

On the very special occasion of your 90th Birthday, the Slovenian community of Buenos Aires - Argentina is proud to present you our deepest appreciation for helping so many of our people after the Second World War, particularly during the Vetrinje tragedy. God bless you!

DRUSTVO ZEDINJENA SLOVENIJA
Buenos Aires - Argentina

Marjan Loboda - President

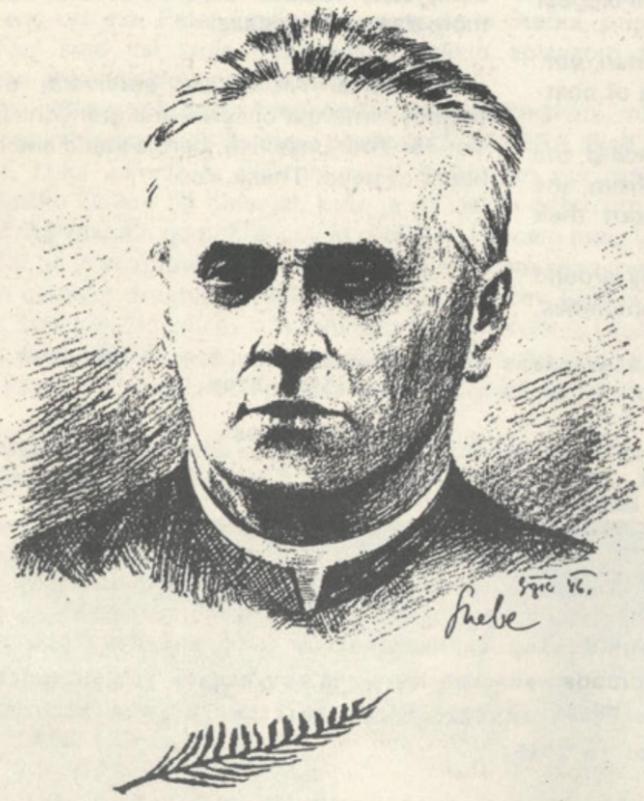
PROF. DR. LAMBERT EHRLICH

SVET SLOVENSKEGA NARODA

(povzeto po slovenskih medijih)

OB 54. OBLETNICI NJEGOVE

MUČENIŠKE SMRTI

18. SEPT. 1878 + 26. MAJA 1942

Svet naroda (za zdaj) brez predsednika države

Po Slovencu

SLAVKO SKOBERNE OSEMDESETLETNIK!

Časnikar, ko-avtor knjige Črne bukve dopisnik v razne emigrantske časopise, po smrti urednika Slovenske države v Argentini, jurista Martina Duha, sodgovorni član konzorcija S.D. v Argentini, je dne 18. marca dosegel zavidljivo mladost 80 let. Še vedno čil in zdrav, poln enegrije nadaljuje svoje najljubše delo za dobrobit slovenske svobode in samostajnosti. Stevilni prijatelji širom sveta mu kličejo Bog Vaju živi še dolga leta!

PRESS RELEASE: CMHC

Vancouver, February 26, 1996.

Ottawa resident Dr. Anthony Stukelj and John Sandusky of Toronto, were named 1996 recipients of the Canada Mortgage and Housing Corporation (CMHC) Award for Outstanding contribution to the Housing Industry. The awards were made at the annual conference of the Canadian Home Builders Association (CHBA).

Zadnje dni decembra 1995 se je v Ljubljani sestal sedem najvidnejših in nadvse uglednih predstavnikov slovenskega kulturnega življenja, oseb najvišjega moralnega statusa, ki so ustanovili SVET SLOVENSKEGA NARODA.

Prvega iniciativnega sestanka, ki ga je sklical predstavnik Svetovnega slovenskega kongresa (slovenska veja), odvetnik Daniel Starman, so se udeležili naslednji (po fotografiji od leve na desno):

dr. Jože Bernik, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa;

dr. France Bernik, predsednik Slov. akad. znanosti in umetnosti;

dr. Alojzij Šuštar, nadškof in slovenski metropolit;

dr. Tone Javoršek, predsednik Ustavnega sodišča;

dr. Alojzij Kralj, rektor ljubljanske univerze;

dr. Ludvik Toplak, rektor mariborske univerze in sicer 'spiritus agens' pri organiziranju te skupine (odrezan od slike).

Povabljen je bil tudi g. Milan Kučan, predsednik Republike Slovenije, ki se pa prvega sestanka ni udeležil.

SVET SLOVENSKEGA NARODA naj bi bil neustrankarski in neoblastni organ, katerega namen naj bi bil:

Ohranitev slovenstva in definicija narodnega interesa in ciljev slovenske države;

moralna vrednotna PRENOVA slovenske družbe, ki se je pod vplivom polstoletnega vsiljevanja komunistične omike oddaljevala od narodov Evrope, katerih kultura temelji na krščanstvu;

moralna odgovornost nosilcev javnih funkcij v R.S.;

reševanje problematike Slovencev po svetu.

(V tem smislu piše tudi dr. Anton Stres v Naši luči, maja 1996.)

Ustanovitev tega Organa je ostro obsodila skupina levičarskih izobražencev, ki so izjavili, "da gre tukaj za manipulacijo tistih sil v Sloveniji, ki se ne morejo spoprijazniti z dejstvom, da v parlamentarni demokraciji ne more nihče pretendirati na to, da bi bil stalno na oblasti. Zaključujejo svojo izjavo z obtožbo, da bi taka skupina predstvaljala SREDSTVO PROTIUSTAVNE bližnjice za pohod na oblast."

Jasno je, da so take obtožbe ostanki enoumja, ki je dejansko 50 let brez demokratičnega pristanka "bila stalno na oblasti" in ki se boji, da bi svoj privilegirani položaj kot elita izgubila.

Zborovalci so sklenili, da bodo tudi na naslednji sestanek povabili predsednika Kučana. Za sklicanje naslednjega sestanka je bil imenovan dr. Ludvik Toplak.

Ker je namen in ideje novega nadvse uglednega Sveta v skladu z našim razumevanjem vpliva moralnosti kulturnega življenja mlade slovenske države, to iniciativo z navdušenjem podpiramo v iskreni želji, da bi uspel preobraziti slovenski narod v narod poštenjakov in značajnežev, ki bodo v medsebojnem sodelovanju pomagali ustvariti državo, ki bi bila ponos Slovencev in vzor narodom po svetu, kako država posluje brez korupcije in kraje v resnični demokraciji.

Razumniki spet v obrambo slovenstva

Slovenski razumniki, predvsem kulturni delavci, so v naši zgodovini bili vedno nekakšna vest slovenstva. V bolj oddaljeni preteklosti so bili to največkrat slovenski duhovniki, toda s splošnim dvigom naše kulture so se jim pridružili tudi drugi. Naša kultura je izkazala večjo moč, kakor vse druge. Ko Slovenci še nismo imeli svoje diplomacije in ne svoje vojske, ko bi komaj lahko govorili o slovenskem gospodarstvu in drugih možnih podporah slovenske samobitnosti, je bila slovenska kultura najbolj razvidna opora slovenstva. Naše ločevanje od Jugoslavije pa se je začelo, ko so slovenski kulturniki leta 1984 dvignili svoj glas proti "skupnim jedrom", s katerim so jugoslovanske centralistične sile nameravale načeti samobitno slovensko šolstvo. Za nadaljnjo demokratizacijo in osamosvajanje Slovenije so pobude in zamisli spet dali slovenski razumniki.

Ko je Slovenija z demokratičnimi volitvami leta 1990 in osamosvojitvijo naslednje leto uresničila te zamisli, se je mnogim zdelo, da je čas razumnikov in kulturnikov minil. Mnogokrat je bila izrečena misel, naj se vrnejo k svojim kulturniškim in razumniškim opravilom. Toda kmalu je postajalo očitno, da uradni politiki zmanjkuje zamisli in politične volje, da bi postavili Slovenijo, kot smo si jo vsi želeli. Zamisel Slovenije kot pravne in urejene države, kjer naj vlada poštenje in pravičnost, se je začela izgubljati in celo oddaljevati. V ustavo zapisana načela se niso uresničevala. Cerkev, ki se je oglašala in opozarjala na potrebno celovito spoštovanje človekovih pravic, moralnih vrednot in zdrave narodne zavesti, je postajala tarča silovite gonje in gnusnih napadov. In mnogi so se začeli spraševati, kje so zdaj spet slovenski razumniki, kje so nosilci zmagovitih idej demokracije in slovenske samostojnosti.

Poleg razraščajoče korupcije v domovini je začela pretiti Sloveniji nevarnost tudi od zunaj. Slovenija se trudi stopiti v Evropo, toda vedno bolj postaja jasno, da prinaša članstvo v Evropi tudi nevarnosti in

grožnje. Prevladujoča liberalna ideologija, katere nosilec je vodilna slovenska politična stranka, ni kazala kakšne posebne skrbi za vrednoto slovenstva. Mnogi so se začeli upravičeno bati, da bodo naše politične in gospodarske elite zaradi gospodarskih koristi, ki bi jim jih prineslo članstvo v združeni Evropi, pripravljene sprejeti take pogoje, ki bi daljnoročno ogrozile naš narodnostni obstoj.

Ta stiska, ki je postajala čedalje bolj pereča, je zopet spodbudila slovenske kulturnike, da so povzdignili svoj glas. Izoblikovali sta se dve skupini. Prva si je nadelala ime "slovenska smer", ki pa ostaja v splošnem okviru liberalizma, reformnega komunizma in Cerkvi sovražnega laicizma. Druga se bolj izrečno opira na izročilo tistega slovenskega razumništva, ki je v osemdesetih letih najbolj odločno zahtevalo demokratizacijo in osamosvojitve. Delovno jedro tega gibanja je sredi meseca marca objavilo obširno in izčrpno izjavo, s katero se izreka za vnovično presojo slovenskega narodnega položaja. V njej našteva vsa odprta in usodna vprašanja našega nadaljnega razvoja, hkrati pa najavlja ustanovitev posebne fundacije, posebne študijske skupine, ki naj se sistematično in trajno ukvarja z odprtimi vprašanji slovenske prihodnosti na vseh ravneh narodovega življenja in ustvarjanja.

Ti dogodki so izjemno pomembni. Spet se je oblikovala in oglasila tako imenovana "civilna družba", se pravi nepolitični in neoblastni večinski del naroda, na katero so mnogi v zadnjem času nestrpno čakali. Politikanstvo političnih strank in boj za položaje, bogastvo in moč so namreč postajali nevarni, ker niso imeli zadostne kritične protiuteži. Prave, nestranske, nepristranske in neideološke kritične javnosti v Sloveniji sploh ni. Vodilne leve politične stranke obvladujejo večinski del javnih glasil, zato se ni moglo oblikovati tisto kritično javno mnenje, ki v razvitih demokracijah gleda politikom - vsem politikom enako - pod prste in jih takoj prisili k odstopu, ko se pregrešijo zoper poštenje in resnicoljubnost. Slovensko javno mnenje pa je neverjetno tolerantno do korupcije, kraje in drugih oblik brezpravnega okoriščanja.

Ta stiska slovenskega naroda je torej spet pripeljala slovenske kulturnike in razumnike do tega, da so se začeli bolj množično zavedati svojega dolga do svojega naroda.

Anton Stres

10 NAŠA LUČ 5/96

Povrat h krščanstvu, povrat k Bogu je edina rešitev Evrope. Vera mora zopet prešiniti vladarje in narode; morala bodi zopet pravec ne le v zasebnem življenju, ampak tudi v politiki; Bog imej zopet priznано gospodarstvo ne le nad poedinci, ampak nad državami in narodi; in s krščanstvom se bo vrnila božja moč. "Uspeh ne izostane; krščansko načelo je božje načelo, je božja moč; ono zmaga, počasi sicer, a gotovo, kakor je gotov Bog, njegov izvor!"

Aleš Ušeničnik, Izbrani spisi, I. Zvezek, str.: 220

Srček mail moj zlati,
otrok ti najljubši moj!
Nič se ti ni treba bati,
dokler mam'ca je s teboj!

MATERINSKI DAN

(Govoril prof. dr. Sušnik na prvem materinskem dnevu leta 1926 v Mariboru)

To je praznik skrivnostnega razodetja Ženi, ki je postala mati Sinu človekovega.

To je praznik, ko je bilo posvečeno materinstvo in je mati dala Odrešenika na izvirni greh Žene.

Zato je krščanstvo dvignilo mater do najvišjega človeškega dostojanstva.

Zato je danes praznik otrok?

Zato danes slavimo mater, ki nam je dala življenje iz svojih bolečin.

Slavimo mater, ki nas učila prve besede Stvarnika in.

Mater, ki je smela za nas trpeti in moliti, ki nas je smela le vzrediti, da nas ji je vzel svet.

Mater, ki je vsakemu le ena edina nikdar nobeja več.

In je čudno, da slavi svet vojskovodje, ki so ubili tisoče sinov; slavi moč duha, ki so pisali knjige o zvezdah in bogovih, o kamnih in o mislih. Ne spominja pa se matere.

To je stara, žalostna zgodba.

Pokopavali so mater. Nikoli zvonovi tako žalostno ne pojo, kakor kadar mater k pogrebu neso. Za pogrebci je šel sin, ki je prišel daleč iz tujine. Nič več ni našel žive matere, nikoli več je ne bo. Pa to še ni bilo žalostno.

Za pogrebci je šla hči, od solz ni videla poti... Pa tudi to še ni bilo žalostno.

Za pogrebci je vodila usmiljena sosedica najmanjšega otroka. Dete, ke si ni doumelo žalosti materinega pogreba. Ko so njegovo mrtvo mater polagali v črno jamo, takrat se je dete smejalo. In to, to je bilo žalostno.

Povedal sem to zgodbo, ker so nosili k pogrebu mater našo in smo se smejali.

Ker smo kakor rod prešernih ljudi, ki se otrešajo svojega otroštva in bežijo pred ponižno, skromno materjo v svet, za bliščem in za visokimi cilji; ker smo rod domišljavih prevzetnežev, ki ne znajo biti več srečni v nizki kamrici materini.

Izprašali smo svoje dni in ure in kako malo je bilo materinih! Zato je materinski dan čas našega velikega domotožja. Beseda trudnih, ki se jim hoče sreče otroštva. V tej naši dobi, ki koniči besede duha do prefinjenih ostrih in neštetih programov in resolucij — je to vzdih otožnih, ki so zajeli vse svoje hotenja v resolucijo ene edine besede, ki je: MATI!

Zato je nam starejšim materinski dan čas našega velikega domotožja.

Da se nam je vsteli v njeno krilo in pobožati njena lica in poslušati njeno povest in povedati ji vsako bolelost in se pri njej skriti pred svetom!

Da nam je z njo sklepati roke in moliti tako pobožno, kakor smo znali le pri nji!

Da nam je gledati polja in travnike in hribe tako pravilčno, kakor smo jih mogli le pri nji!

Da nam je klečati v cerkvi tako zamaknjeno, kakor smo znali le pri nji!

Da nam se je smejati in jokati tako od srca, kakor smo znali le pri nji!

Ko smo jo žalili, nas je ljubila.

Ko smo se sramovali njenega uboštva, nas je ljubila.

Ko smo se sramovali njene neumnosti, nas je ljubila.

Ko smo jo bičali z nehvaležnostjo, nas je ljubila.

Ko smo jo zapustili, nas je ljubila.

Ko smo grešili, nas je ljubila.

Praznik skrivnostnega razodetja največje matere je materinski dan. In naša beseda je beseda domotožja, je naša molitev otrok:

O, naša verna mati! Naj bo v naših srcih vedno Tvoja sončna vera, tista vera ubogih na duhu, ki jim je prerokovan blagor!

O, naša borna mati! Naj nas svet ne zaslepi, da bomo sredi njegovega sijaja videli le Tvojo lepoto!

In če si mrtva, mati, o, ne bodi mrtva, mati! Pridi vsak večer v molitev mojo in objemi me z molitvijo svojo.

Pokojni dr. Fran Sušnik je bil profesor na mariborski predvojni klasični gimnaziji. Eden izmed najbolj zavednih Slovencev ter edinstveni govornik.

Govor profesorja Sušnika ob priliki materinskega dneva v Mariboru leta 1926 razkriva široko dušo velikega človeka, ki jih je danes težko najti, človeka humanista, ki je v lastni materi iskal Odrešenika, Stvarnika, razodetje žene.

Kako aktualne so njegove besede, zlasti v tem našem zmaterializiranem in koristolovstvenem XX. stoletju, ko žena ne predstavlja čisto nič - tukaj mislim na balkansko vojno pri nas - le kos mesa za posilstvo, masakriranje, izživljanje pijanih južnjaških vojakov, vodnjak solz, praznih src in praznih možganov, matere brez materinstva ter duševne revščine, ki ji ni para v zgodovini človeštva.

George Grakalič,
profesor glasbene umetnosti

Veličina naroda se ne meri po številu prebivalcev, ampak po duhu ljudi, še zlasti posameznikov, ki hodijo pred njim. Ali imamo Slovenci velike ljudi, ki so po duhu enakovredni velikim osebnostim drugih narodov?

Imamo jih, a jih slabo poznamo in premalo cenimo. Eden takih je vsekakor

ANTON MARTIN SLOMŠEK.

PO VELIKI NOČI...

... še vedno odmevajo vstajenski zvonovi. Po postnih dnevih priprav in pričakovanja, ki je tako značilno za te največje verske praznike, je v velikonočno vigilijo in nedeljsko jutro vzkpela pesem Kristus je vstal, Aleluja.

V naših župnijskih občestvih ta čas pomeni srečanja na duhovnih vajah, zbiranje pomoči za revne in potrebne - Share Life - duhovna obnova in priprava v obeh cerkvah. Po stari domači navadi nosimo na Cvetno nedeljo butarice k žeganju. Članice KŽL jih vsako leto spletajo in izkupiček razdele v dobrodelne namene. Na Cvetno nedeljo se že polni cerkev. Takrat jo obiščejo že mnogi, ki jih le redko doseže domači zvon. Raztreseni po velikem Torontu obhajajo nedelje in praznike v bližnjih cerkvah. Cvetna nedelja pa je za vernega torontskega Slovenca nekaj posebnega. Blagoslovljene butarice prinese v svoj dom, ki ga spominjajo rojstnega doma, domače cerkve, vernih staršev in lastnega mesta v sedanji slovenski skupnosti. Poslušamo pasion, opravimo dobro čiščenje naših duš, spoved. Premišljujemo Gospodovo trpljenje in spoznavamo, da ni življenja brez trpljenja.

V Velikem tednu doživljamo največjo skrivnost. Veliki četrtek - spomin Zadnje večerje in zahvala za zakrament Svete Evharistije, Veliki petek - Jezusovo križanje in smrt. V tihi zbranosti prihajamo k Božjemu grobu... Dolge vrste, mladi, otroci in starejši, od blizu in daleč. Pred dvemi tisočletji je na Veliki petek narava v temni grozi onemela.... Ljudje so križali Boga.... in Ga križajo še danes.... V srcih mnogih ni Luči. Sejejo smrt in zastrupljajo zdravega duha s sovraštvom in vseh vrst pogube. V noči greha tavajo, Luč Resnice in Ljubezni je ugasnila... Jezus pa je trpel in umrl za vse ljudi. Tretji dan je vstal in v slavi Vstajenja dokazal, da je Kristus Gospod, naše Vstajenje in Življenje. Zato je Velika noč največji cerkveni praznik, zato še vedno odmeva v naših srcih veselo oznanilo. Nosimo ga v svet tistim, ki ga še ne poznajo in posebno k tistim, ki so ga zavrgli. Vstali Kristus je naša moč.

Na Veliko soboto je vse praznično. V domačo cerkev spet nosimo k žegnu pirhe, potice in vseh vrst dobrote. Pri Brezmadežni je dogodek posebno doživetje.... v narodnih nošah prihajajo.

Katoliška ženska liga je eno znamenje te Kristusove moči. Njeno delo sega na vsa področja naše družbe: dobrodelnost, skrb za krščansko družino in vzgojo, varstvo človeškega življenja, vzgoja krščanskih glasnikov v javnosti, pomoč župnijski skupnosti in Cerkvi v svetu. Pri Mariji Pomagaj obhaja KŽL štiridesetletnico obstoja.

Ustanovitelj je bil dr. Jakob Kolarič, prvi župnik pri prvi slovenski cerkvi v Kanadi. V nedeljo 21. aprila smo praznovali ta jubilej. Pri Brezmadežni pa KŽL obstoja petintrideset let, skupaj s cerkvijo Brezmadežne. Njen ustanovitelj pa je bil Janez Kopač.

Letošnji 21. april je za prve povojne naseljence v Torontu vreden spomina. Prišel je k nam naš rešitelj - major Paul H. Barre. Zbrani v slovenski Linden restavraciji smo čestitali za njegov devetdeseti rojstni dan. Major Paul Barre je po neizmerni božji Previdnosti v maju 1945 prišel službeno v Vetrinje pri Celovcu na Koroškem, kjer je na polju pod šotori in na vozovih do 25. maja živelo približno 20 tisoč slovenskih beguncev, ki so pred komunizmom bežali iz domovine v času 5. do 8. maja. Žalostna zgodovina je znana. Za vrnjenimi domobranci je ostalo še šest tisoč civilnih beguncev. Tovornjaki so že, skriti za hribom, čakali povelja nadaljnega vračanja. Groznih novic o izdanih domobrancih nihče ni mogel sprejeti. Verjeli so šele dr. Janezu Janežu, poznejšemu znanemu misijonskemu zdravniku na Formozi. Pokojni dr. Valentin Meršol, katerega spomin vse premalo spoštujemo, je nemudoma stopil v stik z Angleži in naletel na gluha ušesa... In tedaj se je zgodil čudež, res čudež, bi rekli: Major Paul H. Barre je šel preko vrhovne komande in brez pisanega ukaza ustavil prisilno vračanje beguncev nazaj v Slovenijo. Ko smo ga na enem prejšnjih srečanj spraševali po njegovem takratnem sklepu, je dobri mož odgovoril: "Storil sem samo svojo človečansko dolžnost!"

Ta večer je bil major Paul H. Barre ponosen na svoje varovance. In mi smo mu dolžni neizmerno zahvalo. Veseli se uspehov naših družin, katerih očete in matere je rešil smrti v Vetrinjah. Zdrav in poln šegavosti pri devetdesetih letih je preprosto govoril z nami, sprejemal zahvalo pa vedno dodal: "Hvala Bogu, res, On mi je pomagal." Dve deklici sta ga obsuli z objemom in šopkom rdečih nageljnov, slavnostni govori in čestitke so sledili, fotografske kamere so zbirale prijateljske slike, spet smo bili ena sama slovenska družina s svojim dobrotnikom in prijateljem.

Le majhen del te vetrinjske družine živi tu v Torontu. Ta večer smo mislili še na ameriški Cleveland, na rojake v širni Kanadi. Na jug, v Argentino, je romala naša misel, kjer živi nova Slovenija iz tisočev vetrinjskih beguncev...., in vse to življenje je nagrada za žrtev velikega srca, pogumnega, iunaškega dejanja majorja Paula H. Barre koncem maja 1945 v Vetriniu na Koroškem.

Anica Resnik

Canadian Scene
A bi-weekly, multilingual
news and information service
for Canada's ethnic media

Kanadska vlada je odobrila nov program za zaposlitev mladine. To poletje bo 2000 mladih Kanadčanov, iz vseh predelov Kanade, uživalo dobrobit Young Canada Works, ki ga je predstavil Department of Canadian Heritage z milijonsko podporo. Young Canadians se bodo seznanjali s kanadsko naravno in kulturno dediščino, med tem ko bodo zaslužili denar in povečali krog novih prijateljev iz drugih predelov dežele. Na razpolago bodo službe v narodnih parkih ali muzejih.

Prošnje dobite od Canada Employment Centres, če kličete: 1-800-935-5555.

POPRAVEK

Na 6. strani - februar 1996 - Slovenska država - smo na željo organizacijskega tajnika KSK dr. F. Habjana, objavili pojasnilo o namenu Kanadsko-slovenskega kongresa. V pojasnilo se je pa vrnil neprijeten tiskarski škrat, ki je izpustil polovico stavka in dal celemu pojasnilu nejasen pomen. Napaka je bila napravljena bona fide in je nje eksistenca prišla uredništvu na znanje šele pred kratkim. Danes napako popravljamo in se oprostamo.

Popravljeni stavek se mora pravilno glasiti:

SLOMŠKOV SKLAD
(za popravilo rojstne hiše)

Do 19. marca smo prejeli in že odposlali Can. \$ 5.378.57. Od takrat so darovali še:

g.Marko Sfiligoj US 25.-

Inž. Janez Krepfl US 30.-

g. Vinko Jagodic US 100.-

Skupno do 1.maja 1996: \$ 5.533.57 (US ex. za zadnjih 155.-\$ še ni vključen).

Vsem darovalcem se ponovno zahvaljujemo. Darove še sprejemamo. Za poslano vsoto se je mariborski škof dr. Franc Kramberger takole zahvalil:

"Za navedeno vsoto se zahvaljujem vsem preživelim članom Ehrlichovih dijaških organizacij in vsakemu posebej za velikodušno pomoč pri kritju stroškov za gradnjo novih prostorov Teološke fakultete in za obnovo Slomškove rojstne hiše. Polovico vsote sem namenil za novo Teološko fakulteto, polovico pa za obnovo Slomškove domače hiše na Ponikvi. Vse dobrotnike bom vključil v svojo redno molitev. Vsak teden opravi namreč za vse dobrotnike Slomškovega seminišča, bogoslovja in škofije eno sveto mašo. Odslej se bom spominjal vseh navedenih dobrotnikov."

S spoštovanjem Marija Kuk

"In prav v tem smislu je Iniciativni odbor tudi pismeno povabil bivše člana kluba Straža (česar se pa ti ne spominjajo, op. ur.), k prvim razgovorom za organizacijo Svetovnega slovenskega kongresa v Kanadi". Spominjamo se pa še vedno zelo visokega standarda za članstvo v tej organizaciji.

+ ZOFIJA POGRAJČ POR. BENEDIČIČ

12. marca je po daljši bolezni umrla v svojem domu v Castelarju ugledna članica slovenske skupnosti v Argentini Zofija Pograjc, žena bivšega organizatorja Slovenske legije na Dolenjskem in v Beli krajini, poveljnika VS in slovenskega domobranstva, M. Benedičiča. Vzgleden soprog ji je, kakor zadnje čase, to jutro pripravil zajterk. Našel jo je mrtvo. Zofija je bila spravljena z Bogom, saj je do zadnjega obiskovala svete maše na Pristavi in prejela sv. obhajilo.

O svojem življenju ni rada govorila, vsi pa vemo, da je bila zlata žena, dobra mati in zavedna Slovenka, po srcu goreča članica Slovenskega državnega gibanja.

Zofijo sem spoznal kot študentko na celjski gimnaziji. Bila je najmlajša hčerka 9. otrok Pograjčeve katoliške družine v Celju. Oče je bil ravnatelj Vzajemne zavarovalnice do časa, ko je prevzel njegovo mesto Alojzij Mihelčič. Oče in mati sta bila globoko verna in dala vzgled svojim otrokom, da bi vztrajali v vseh življenjskih preizkušnjah.

Pred leti sem spremljal Zofijo in Miho na božjo pot k Brezijanski Mariji v Lujan. Vedno sem želel, da bi mi povedala kaj več iz časa, ko je, zlasti po letu 1945, mnogo pretrpela, ko so jo komunisti obsodili na sedem let ječe. O sebi ni rada govorila, več o mojih sestrah Pepci, por. Košir in sestri Milki, por. Staroveški, s katerima je dalj časa hlapčevala v kaznilniških pralnicah v Begunjash in v Rajhenburgu.

Komunisti so se že leta 1943. kruto maščevali nad slovensko katoliško Pograjčevo družino. Franci,

poveljnik VS v Boštanju, se je v usodnih septemberskih dneh umaknil s svojimi stražarji na Turjak. Komunisti so ga ubili pri železniški postaji v Velikih Laščah. Domobranski častnik ing. Vlado se je na Koroškem pridružil Mehletovemu polku in končal neznan kje z drugimi Mehletovimi junaki.

Zofija je živela s svojima otrokoma Alešem in Primožem v Novem mestu in doživela nemško bombardiranje. Bomba je zadela sestro Milko z dvema otrokoma. Rešil se je samo Lukec, ki ga je čuvala dobra Zofija, pozneje stara mama do leta 10, ko ga je vzela k sebi, v Londonu živeči oče prof. Sekulec. Luka je končal akademske študije. Prof. Sekulec je vzgojil svoja otroka v slovenskem duhu in inženir Luka sedaj živi v Švici.

Komunisti so se nad Zofijo kruto maščevali zlasti po prevzemu oblasti v Novem mestu. Hoteli so ji vzeti sinova, pa se je odločno zoperstavila, pripravljena tudi umreti. Pol. komisar je zapovedal, da jo ustrelijo. Besnel je in ji očital belogardizem moža Mihe in njegov nastop v Kostanjevici. S silo jo je odvedel ob zid na dvorišču in zapovedal streljanje. Krogle so vrščale okoli njene glave, pa ni odgovarjala na komisarjeva vprašanja. Odpeljal jo je znova v celico in čez nekaj dni jo je komunistično vojaško sodišče obsodilo na 7 let prisilnega dela.

Kako plemenita je bila Zofija, je dokazal dogodek, ko se je M. Benedičič čudežno rešil na Koroško. Prijatelj iz mladostnih dni mu je pripomogel avto, s katerim se je preko Slovenskih goric in Madžarske srečno prišel na Koroško. Komunisti so zahtevali, da izda prijatelja. Psihološko so jo mučili, Zofija pa

je molčala. Zares, ljubezen gore podira. Zelo jo je prizadela novica iz Argentine, da njen mož leži zaradi tuberkuloze v kliniki v Castelarju. Molila je in si želela samo to, da se enkrat združi z otrokoma in ljubim možem. V veliko tolažbo ji je bila mama, ki je oskrbovala otroka.

Te vrstice še z daleč ne odkrivajo trpljenja, ki ga je Zofija, prava junakinja, pretrpela. Bila je vzor slovenske trpeče matere.

Zofija in Miha sta se poročila 11. maj 1941 v ljubljanski frančiškanski cerkvi. Skoro 55 let zakonske zvestobe. V Argentino je prišla pred 39. leti, 16. 2. 1957. Kmalu se je zaposlila kot knjigovodkinja v tovarni nogavic v Ciudadeli. V krogu svojih prijateljev dr. J. Savellija in Vuleta Rupnika ter brata M. Pograjca je tu doživela mirne življenjske dni. Vsi so jo visoko spoštovali. Kot prava usmiljenka je vztrajala ob bolniški postelji V. Rupnika, pozneje svojemu bratu Marjanu. Da je rada pomagala vsem, vemo le tisti, ki smo bili deležni njene dobrote.

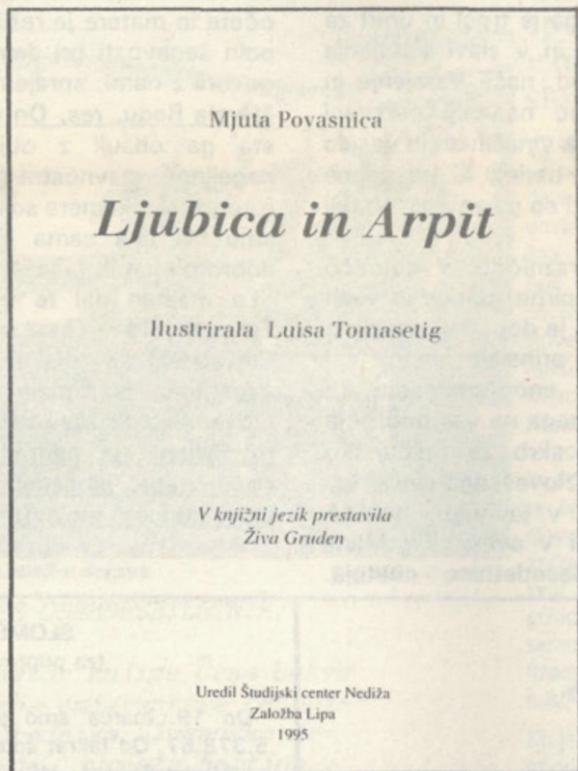
Pričakovali smo, da bo njeno telo počivalo blizu Marjanovega groba, pa si je želela, da jo upepelijo in žaro pošljejo v domovino. Njene zemeljske ostanke sta blagoslovila prof. F. Bergant in župnik Himmelreich.

Prijatelji bomo pokojno Zofijo ohranili v lepem spominu. Soprogu Mihi, sinovoma Alešu v Avstraliji in Primožu v Argentini ter edini preostali iz družine, ge. Slavki por. Bodin v Celju, izrekamo naše globoko sožalje.

Bs. Aires, 18. 3. 1996

Slavko Skoberne

KNJIGE

Tam na zahodu je reka,
ki ne pozna meja, svoje
bistre vode vali preko njih
z gora proti morju.
Ta reka je Nadiža, ki zbira
vse beneške vode,
vse studence in potoke
in teče proti ravnini.
Po vasicah, ki so pripete
na pobočjih Matajurja,
je davno tega hodila
stara in pametna žena,
ki je poznala mnogo
pravljic: poslušala jih je in
jih pripovedovala naprej.

Peš je prepotovala vse
vasi, vse doline in hribe
po Benečiji, po Kranjskem,
po Koroškem in po
Štajerskem.

Ime ji je bilo Mjuta
Povasnica: drobceni
potovki je bilo že kakih
sto let in je bila vselej v
črno opravljen.

To je njena pravca o ubogi
Ljubici z Visokega Klanca
in strašnem Arpitu.

Izdajo sta omogočila prispevka Komisije Evropske unije
in Ministrstva za kulturo Republike Slovenije

GRADNJA KARMELA V MIRNI PEČI

Ob stari državni cesti, vzhodno od Mirne peči proti Novemu mestu, ali točneje, v Rogovili št. 1, so v polnem teku priprave za novi Karmel. Sestre karmeličanke se soočajo z velikimi stroški, ki jih pa same ne zmorejo. Obračajo se zato na vse Mirnopočane in druge iz okoliških fara, ki žive v Kanadi, Združenih državah Amerike in v Evropi s prošnjo, da jim pri tem delu pomagamo.

Prepričani smo, da bo Karmel za mirnopoško in okoliške fare, za vso Dolenjsko, pravo duhovno preropenje, zato karmeličanke velikodušno podprimo.

Darove lahko pošljete direktno na naslova:

Sestra M. Agneza Saje,
Rogovila št. 1,
68216 Mirna peč
Slovenija

Ga. Mara Osredkar
16 Glen Murray Dr.
Toronto, Ont.
M8Y-3H3
Canada

OZADJE DRUGE ČISTKE NA SLOVENCU

nadaljevanje s strani 5

Tisto, kar pa je zame najhuje, je, da mi je za dalj časa preprečil moje delo oziroma poslanstvo. Zadevo, ki bi jo lahko razčistil v kratkem pogovoru z mano, je zlorabil in samovoljno spremenil v hude očitke, pri katerih je svoj predlog za obravnavo na disciplinski komisiji s tem, da mi je preprečil delo in celo grobo preprečil prihod na delovno mesto, spremenil v izvršeno dejstvo. Tudi, če bi morebiti šlo za kakršno koli kršitev konkurenčne klavzule, to nikakor ne more biti vzrok, da nekemu nasilno preprečiš njegovo delo. Janez Obreza je tudi tu grobo prekoračil svoja pooblastila in grobo kršil številne pravne norme. Pri teh svojih kršitvah mi kakršne koli krivde ni niti poskušal prikazati, kaj šele dokazati. Tako kot Obreza tudi vsak drug, ki mi očita, da sem kršil konkurenčno klavzulo, povzroča časniku veliko in nepopravljivo škodo.

Ko mi je preprečil delo za Slovenca oziroma pisanje v ta časnik, je Janez Obreza povzročil časniku Slovenec nepopravljivo škodo. Odzivi bralcev so hudi, preklici naročnine pa kar dežujejo. Toda kaj šele bo, ko bodo izvedeli tudi resnico o ozadju vsega tega, kar se je zgodilo in kar se dogaja že nekaj let!

Naj za konec še enkrat poudarim: **problem Slovenca sta Janez Obreza ter SKD, ki stoji v ozadju.** S tem, ko so iz časnika odstranili mene, so pokazali, da jim za ta časnik in za resnico ni prav nič mar.

Moja odstranitev s Slovenca je maščevanje SKD zaradi mojih kritičnih člankov o politiki te stranke.

Ivo Žajdela